

2305

Robbe does

Weekblad nr.
45ste jaar
52 blz.
17-6-82

25

& KWABBERNOOT
TERUG IN 'N
LANG AVONTUUR:

VIRUS!

DOOR

TOME & JANRY.

HOPS! SNEL
OMKLEDEN!
IK SPEEL MEE
P. 25

POSTFRIS

Beste Robbedoes,
Ik volg jullie al een hele tijd. Maar jullie zijn blijven dalen. Daarom besloot ik in 1980 om er een jaartje mee op te houden. In 1981 besloot ik opnieuw te beginnen maar jullie waren nog niet beter. Enige weken geleden ging ik op zolder achter Robbedoezen zoeken uit het jaar 1967. Ik las ze eens opnieuw en begon heimwee naar jullie te krijgen. Ik ging dadelijk een nieuw nummer kopen en ik viel achterover hoe jullie zijn veranderd. En ik blijf er bij dat Robbedoes het leukste blad van de wereld is. En hier dan vragen: 1. Waarom begint Baard en Kale van nummer 4 en wat zijn de eerste drie titels? 2. Waarom heeft Roba Bas en Boef veranderd in Bollie en Billie? 3. Wel jammer dat de micro-verhalen er niet meer zijn. Is dat wegens plaatsgebrek? 4. Het eerste album van de mini-mensjes is toch "Alarm in Ellendam bij Ravertem". Waarom begint men dan van de uittocht Seron - Hao? 5. Zijn er nog posters van Bollie en Billie verkrijgbaar?

Hugues Van Berckmans
uit Lot.

Vooreerst dank voor het herstelde vertrouwen. En we zullen zorgen dat we dat vertrouwen waard zijn. En dan hier de antwoorden. De eerste drie albums van Baard en Kale zijn "De avonturen van Janmaat en de Sinjoor en De Baard en de Kale", "De schat van Alarik" en "Oscar en zijn geheimen". Bij Dupuis vervolgt men nu met nr. 4 (daar de eerste drie uitverkocht zijn).

We hebben ons rot gezocht maar we kunnen nergens in onze documentatie achterhalen dat Bollie en Billie vroeger Bas en Boef hebben geheten. De eerste verschijning van Bollie en Billie is op de voorpagina van Robbedoes 1132. In dat nummer is een mini-boekje met een verhaal van onze twee helden verschenen. In het nummer 1146 verschijnt een vierpaginaverhaal van Bol en Bill "alle visjes vliegen". In het nummer 1169 verschijnt dan de eerste eenplaatgag van Bollie en Billie. Dat er geen micro-verhalen meer verschijnen heeft o.a. te maken met het feit dat het weekblad dan duurder wordt. Trouwens het is nu al een hele klus om de 52 pagina's op een goede wijze te programmeren. En het eerste album van de mini-mensjes is "De Uittocht". En wat je schrijft over de uittocht van Seron en Hao zal waarschijnlijk een zinspeling op die titel zijn (Seron is de tekenaar en Hao de scenarist). En er zijn uiteraard nog posters van Bollie en Billie verkrijgbaar.

P. Hinoul, De Hulsten 51
2153 Zoersel verkoopt zijn verzamelalbums van Robbedoes en een Unicum uitgave. Het gaat om de eerste Unicum uitgave. (Natasja "Opname voor Caltech"). De verzamelalbums dragen het nummer 139, 140, 141, 152, 153, 154 en het nummer 119 (Spirou). Alle albums in uitstekende staat. De lezer-koper bepaalt zelf de prijs. Gelieve wel een postzegel in te sluiten voor het antwoord. De betaling wordt naderhand geregeld.

Onderwerp: Lucky Luke
Beste Robbedoes,
Na het overweldigende succes van de gebonden Asterix-boeken, vernam ik dat uitgeverij Dupuis hetzelfde zou doen met de Lucky Luke reeks. Maar om een lang verhaal kort te houden, wat duurt het toch allemaal lang, eer die op de markt zijn. In 1980 het eerste deel en eind datzelfde jaar het tweede. Delen 3 en 4 verschenen in 1981. En nu de vragen: Wanneer komt het vijfde deel uit? Gaat Dupuis verder met deze serie? Wanneer verschijnen de volgende delen? Blijft het verschijningsritme een album per half jaar? En kan dat ritme niet wat hoger?

A.H.L. Plevier
uit Haarlem.

Beste A.H.L., album 5 uit deze ingebonden serie van Lucky Luke is op de markt sinds maart 1982. En album 6 mag je verwachten rond september 1982. Meer weten we nog niet. Maar men kan

dus wel besluiten dat er jaarlijks twee albums op de markt komen. Dat zijn tenslotte toch steeds 6 verhalen. Dupuis gaat met deze reeks ongetwijfeld verder. Alvast nog veel leesgenot met de avonturen van de man die sneller schiet dan z'n schaduw!

Beste Robbedoes,
Ik heb enkele vraagjes. Komt Papyrus nog terug en zo ja, wanneer? Wanneer komen Sammy en Lowietje? Komt er ook nog een kort verhaal van Robbedoes en Kwabbernoot, zoals in Robbedoes 2271? Wanneer gooi je Bollemaar en Woefi eruit? En de twee korte verhalen van Franka die in Eppo hebben gestaan, "De Pyromaan" en "De Saboteur", komen die ook nog in Robbedoes?

Patrick van der Loo,
Vlijmen (NL)

Zoals je wel al gezien heeft, staat Papyrus in het weekblad. Dat is OK! Sammy verwachten we zo tegen november 1982. Dus nog eventjes geduld. Wanneer Lowietje komt is nog niet geweten. Halfweg in de maand september komt een nieuw verhaal uit van Robbedoes (Tome en Janry "Het Virus"). Maar dat is wel een verhaal van 44 platen. Voorlopig geen korter verhaal. Bollemaar en Woefi zijn niet jouw favoriete verhalen. Maar Patrick, het is niet gemakkelijk om het iedereen naar z'n zin te maken. Maar we doen ons best. Verder moeten we er wel op wijzen dat de aankoop van die verhalen het werk is van de Spirou-redactie. En dan de verhalen van Franka. In principe komen die niet in Robbedoes. Sommige verhalen van Franka dan weer wel, omdat ze op die manier ook in het Frans worden gepubliceerd bij Spirou.

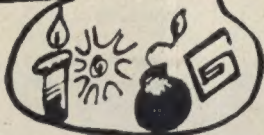

"HET IS HIER DE STRIJD
TUSSEN DAG EN NACHT"

?!

WIE ZEI DAT OOK WEER?

Als vijftienvigste be-
roemde figuur (wat gaat het
toch snel) komt een man aan
het woord die z'n eerste
schreeuw laat horen te Be-
sançon op 26 februari 1802.

Hij is de zoon van een
generaal van Napoleon en een
rooms-katholieke moeder uit
de Vendée. Onze man wordt
dichter (dat is in de mode) en
hij neemt het op voor altaar
en troon, in het door hem en
zijn broers opgerichte blad
"Le Conservateur Litté-
raire". In 1822 huwt hij met
Adèle Foucher, en dit dank
zij de financiële steun van
Lodewijk XVIII. Maar ook hij
neemt het niet zo nauw met
de huwelijksvrouw en vanaf
1833 begint hij een verhou-
ding met Juliette Drouet,
zonder evenwel zijn wettige
echtgenote te verlaten. Hij
omringt zich met jonge
schilders uit de romantische

school en evolueert onder
invloed van zijn medewerkers
aan "Le Globe" naar het
liberalisme. Enkele jaren later
is hij de onbetwistbare leider
van de romantische school.
De onstuimige première van
zijn drama "Hernani" (1830)
betekent de definitieve over-
winning van de nieuwe rich-
ting. Wanneer het publiek als
reactie op "Les Burgraves"
(1843) laat verstaan dat het
niet meer gesteld is op het
romantisme moet onze man
afhaken. In zijn werk "Odes
et ballades" (1826) getuigt
hij nog van royalistische
sympathie, maar met zijn fil-
helleense gedichten plaatst hij
zich lijnrecht tegenover de
regering. De moeilijkheden
met de censuur over de op-
voering van "Marion De-
lorme" (1829) drijven hem
meer en meer naar de opposi-
tie. Onze man wordt aanhan-

ger van een vaag, humanitair
socialisme en ziet de Fe-
bruari-omwenteling dan ook
als het begin van een gouden
tijdperk. Maar zijn naam staat
nog op de proscriptielijsten
na de staatsgreep van Lode-
wijk Napoleon. Gevolg daar-
van is dat hij verbannen
wordt. Jarenlang woont hij op
Guernsey. In het glazen Bel-
védère van Hauteville-
House ontstaan de duizenden
versregels van zijn satirieke en
pantheïstische gedichten. Er
komt een amnestie-maatregel
maar hij weigert ervan te
profiteren. Hij komt pas terug
naar Parijs na de val van het
keizerrijk. Onze man komt in
botsing met de Nationale
Vergadering te Bordeaux,
waarin hij als afgevaardigde
van Parijs zetelt. Zijn politieke
rol is uitgespeeld. Als ro-

manschrijver is hij een kind
van zijn tijd met een voor-
liefde voor het historische
genre. Zo kennen we o.a.
"Notre-Dame-de-Paris"
(1831) een grandioze evocatie
van het Parijs van Lodewijk XI
en "Les misérables" (1862)
als epos van de galeiboeif
Jean Valjean. Onze man heeft
het niet gemakkelijk gehad. Hij
is de alles overheersende fi-
guur uit de Franse letterkunde
van de 19de eeuw. Boven-
staand citaat spreekt hij uit op
zijn sterfbed. We zijn in Parijs
op 22 mei 1885. Zijn dood is
een nationale gebeurtenis. Z'n
stoffelijk overschot wordt bij-
gezet in het Panthéon. Graag
de volledige naam van deze
figuur. Kaartjes in ons bezit
(Brussel/Sittard) vóór 22 juni
1982. Er liggen uiteraard al-
bums klaar.

Oplossing vorige week : LORD GEORGE NOEL GORDON BYRON

Wie trouw ons weekblad leest, kent onderhand ook het verhaal van onze
vriend Agent 421 "Groetjes uit de zevende hemel". Je weet dan meteen waar
het om gaat. Een gevaarlijk heerschap werkt aan een misdadig plan met behulp
van vleermuizen. En zie nu, wat we op de frontpagina van een krant (Het
Nieuwsblad 22-4-'82) konden lezen.

„VLEERMUIS-WAPENS“

Volgens een Sovjet-tijdschrift bestaan in de Verenigde
Staten plannen om „zoologische wapens“ te gebruiken. Die
zouden bestaan in vleermuizen die brandbommen over-
brengen. Volgens de „Literatoernaya Gazeta“ hebben de VS
al tientallen miljoenen besteed aan de vervaardiging van
kleine brandbommen die op de rug van vleermuizen kun-
nen worden bevestigd. De vleermuizen zouden vervolgens
vanuit vliegtuigen worden verspreid.

Wie heeft nu die top secret map op de redactie laten rondslingeren ?

Ramoechas in nood

Er heerst onrust op het continent van de twee manen. De Ramoechas verlaten hun eiland, met het risico te verdrinken.

Dat weet niemand! Het is een groot vraagteken! Plots werpt een of andere Ramoecha zich in zee en zwemt naar de horizon tot hij uitgeput is! Deze heeft het geluk gehad dat hij door de stroming op het strand geworpen is!

GELUKT! HIJ IS GERED! HIJ DOET AL EEN OOG OPEN!

IK denk dat hij erdoor komt, Jamoeth!

Wel, grote lobbes? Weer zin in het leven?

Hihihi! Hij heeft zelfs terug zin om grappen uit te halen!

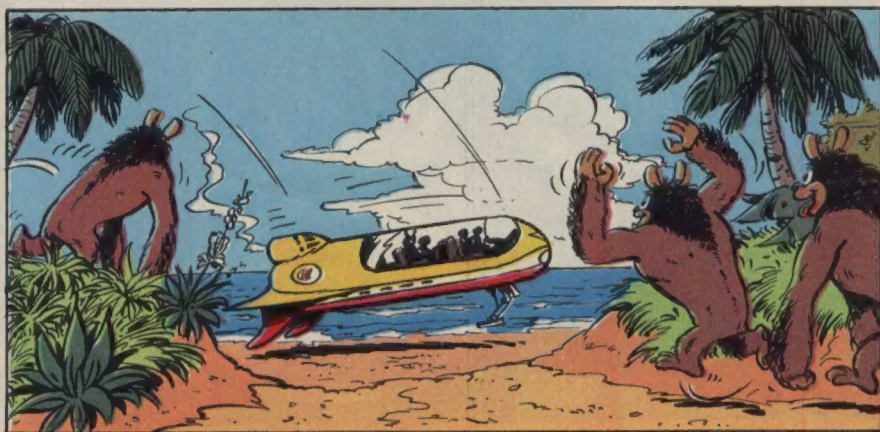
Vort! We brengen je terug naar Je eiland. Probeer daar in het vervolg te blijven!

IK vraag me toch af wat die lobessen bezielt om zich zomaar in het water te werpen!?

De volgende dag.

IK begrijp nog steeds niet dat oom Dirk me zo makkelijk liet gaan!

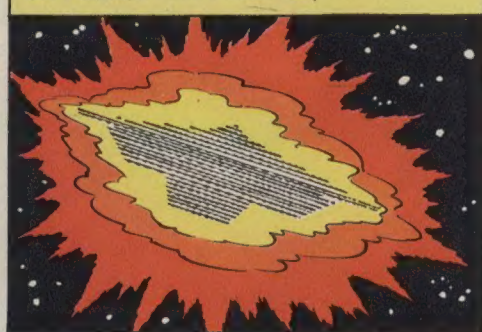
Je oom Jamoeth was dan ook meer dan overtuigend!

Zet je helm op, Khena! We moeten reintegreren in de ruimte rond Aktarka!

Uit het niets duikt de vliegende schotel van de Katamarom plots op in de ruimte van Aktarka!

Waar landen we, Katamarom?

Jamoeth verwacht ons op een verlaten plaats van het continent van de twee manen!

Hier is het! IK ontvang de radiobaken!

Daar zijn ze

Pilili! Oom Jamoeth!

Khena!

Even later brengt Jamoeth onze vrienden op de hoogte.

IK zet jullie stiekem op het eiland van de Ramoechas. Daar moeten jullie ontdekken wat er aan de hand is! Vooral jij!

En even later.

Opgelet, Katamarom! Let op richting, hoogte en snelheid!

Ja, ik weet dat de radars maar één echo mogen zien.

Denk je dat het zal lukken?

'tuurlijk! De radar ziet maar één tuig raderen!

En omdat papa z'n bezoek aangekondigd heeft, lijkt alles normaal!

Let op! We zijn er!

Ondertussen in het zuidelijke
luchtleidingscentrum.

Er gaat een
machine naar het
eiland van de
Ramoechas! Klopt
dat?

Ja! Dat is Jamoeth!
Die gaat nog een keertje
proberen de situatie te
begrijpen!

Maar hij zal
niets vinden!
Hehe!

Ik ben in de schaduw
van de grotten!
Je kan landen,
Jamoeth!

Kom snel jullie
overlevingsmateriaal
helpen
uitladen!

Ziezo, dat is alles! Ik
treuzel niet langer! Jullie
weten waar je me
kunt bereiken!

En nu
moeten
we ons
installeren!

Ja, in de
grotten
van de
Ramoechas!

Lieve help!
Wat 'n hoop
materiaal!

Wacht even! Laten we
de Ramoechas vragen
om ons te helpen!

Ze zijn erg
lillieief!

Zoals de sidderaal, kan
'n Ramoechas elektrische
schokken geven als hij
dat wil.

Zoetzure
augurk! Laat ik
je niet meer op
dat spelletje be-
trappen!

En even later...
Denk je dat
hij er wijzer op
zal worden?

Vergeet
niet dat hij
me op 'n dag dank
zij hen heeft
teruggevonden!
(*)

En ?

Bof!

Hoezo, bof?!

Ze wijzen op de zee, en zeggen dat je 's nachts daarheen moet gaan, naar hen toe! Zo staan we nog niets verder!

We moeten rusten! Het zou wel 'ns een lange nacht kunnen worden!

Die nacht...

Khena! Pilili! Opstaan! Er gebeurt wat!

Hij neemt ons mee naar de westkust!

Oh! Maar dat is hun eiland ginder!

Maar dat kan niet! Wij staan op hun eiland! Het kan toch niet tegelijkertijd hier en ginder zijn! Dat moeten we van dichterbij gaan bekijken!

Dit is precies wat de Ramoechas die verdronken zijn ook zegden! Ook zij wilden daarheen zwemmen!

Dat trucje pakt misschien bij de Ramoechas, maar niet bij ons!... Merk je niets abnormaals?

Maar ja! Dat eiland is zo licht als op klaarlichte dag, maar nu is het nacht!

Bravo, Khena! Je hebt het begrepen! Dat ginder is maar een beeld! Een beeld in reliëf, met andere woorden, 'n hologram!

Geef toe dat het goed gevonden is!

En even later...

Waar komt dat volgens jou vandaan, Katamarom?

Als we dat weten, is het mysterie bijna opgelost!

Kijk, dat is het bewijs! Het eiland ligt voor ons en toch is er op de radar enkel zee te zien!

Kijk! We zullen door het beeld heen vliegen! Vooruit maar, Khena!

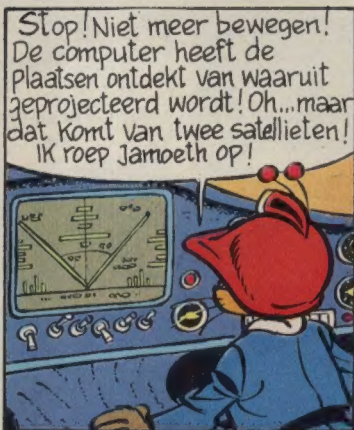
Euh... is dat niet onvoorzichtig?

We zijn in het beeld! Stop, Khena!

We blijven hier zweven, en laten de hele handel rond z'n as draaien!

Stop! Niet meer bewegen! De computer heeft de plaatsen ontdekt van waaruit geprojecteerd wordt! Oh... maar dat komt van twee satellieten! Ik roep Jamoeth op!

En... IK heb alle gegevens geregistreerd! Ik zal onderzoeken om welke satellieten het precies gaat!... Jullie kunnen terugkomen!

We moeten weten wie hier baat bij kan hebben! Vergeet ook niet dat het eiland privé-eigendom was voor de Ramoechas er waren!

Terwijl jij je onderzoek verder zet, heb ik hier nog een werkje te doen! Ik zend je pilili met een lijst van het materiaal dat ik nodig heb!

Even voor zonsopgang op het continent van de twee manen.

Alles staat klaar! Denk je dat dit echt nodig is?

Ja! IK ga er op af!

Wat wil je van me in het holst van de nacht?

IK ben de Katamarom! IK kom van de aarde maar ik ben te laag gereïnte-greerd en daardoor heb ik de antenne van een weer-satelliet beschadigd! Hij hing net boven het eiland van de Ramoechas!

IK heb m'n vriend Jamoeth opgeroepen en die heeft me aangeraden om u dringend op te zoeken! Hij zal later zeggen wat me te doen valt!

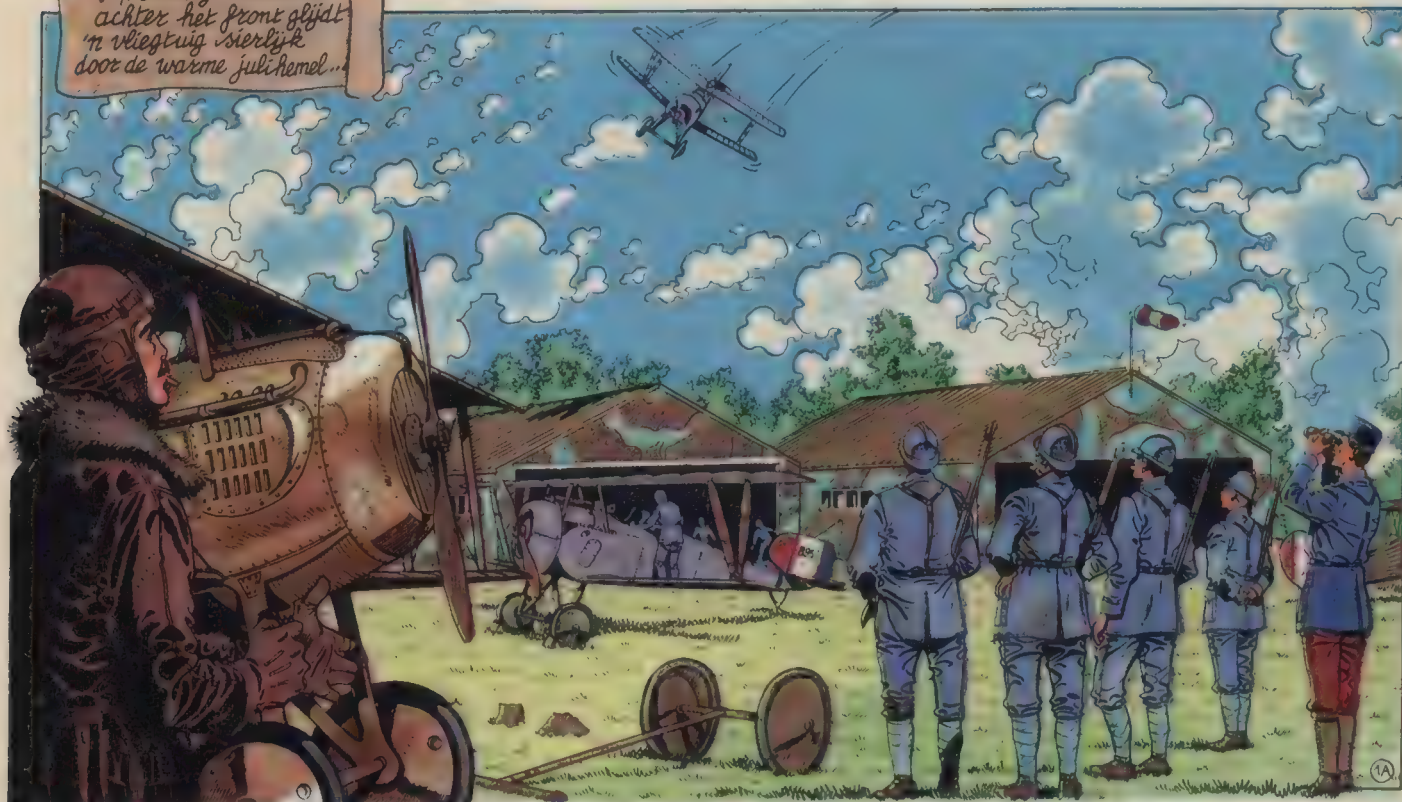
Jamoeth heeft hier niets mee te zien! Wacht hier!

1917. Dertig kilometer
achter het front glijdt
'n vliegtuig sierlijk
doot de warme julkhemel...

DIE DAAR, DAT IS
SANTIER! 'N KEI! WJ
HEEFT AL VUFTEN
MOFFEN NEER-
GEHAALD!

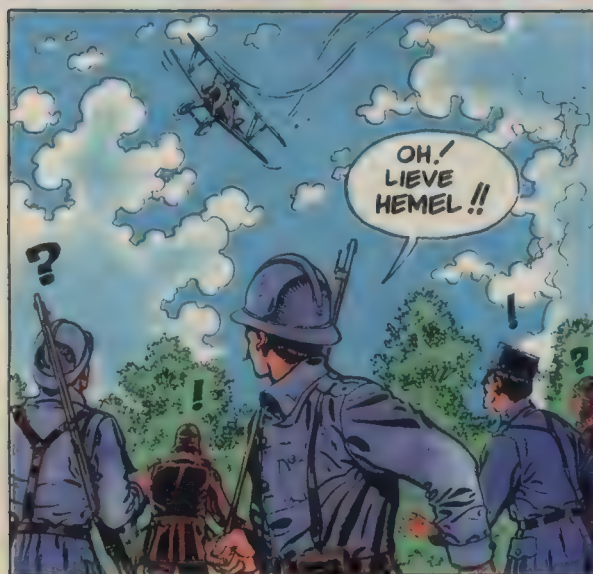
WAT 'N BOFKONT! SINDS ZE ME UITGELEGD
HEBBEN HOE JE ZO 'N KIST MOET BESTUREN
DROOM IK ERVAN OP ZIJN PLAATS
TE ZITTEN...

IK
OOK!

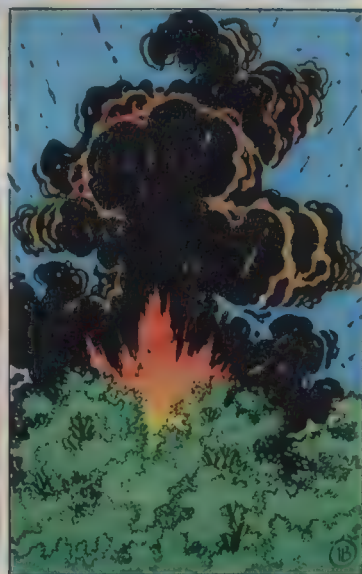
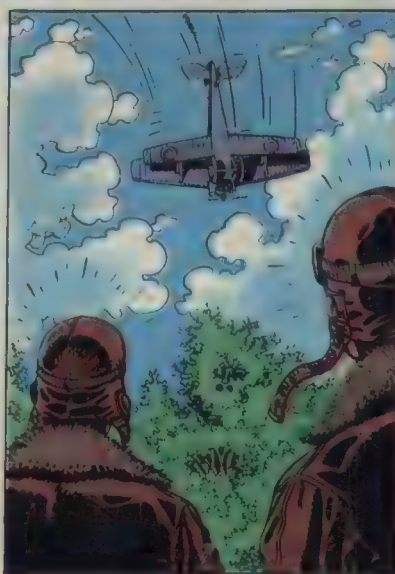
IK VERTROUW DIE
DINGEN NIET, WE MOETEN
TROUWENS ONZE RONDE NOG
DOEN!

JE HEBT GELUK, OPA / ALS DE
KAPITEIN ONS NIET OP ONZE
NORMALE PLAATS VINDT, ZWAAIT
ER WAT...

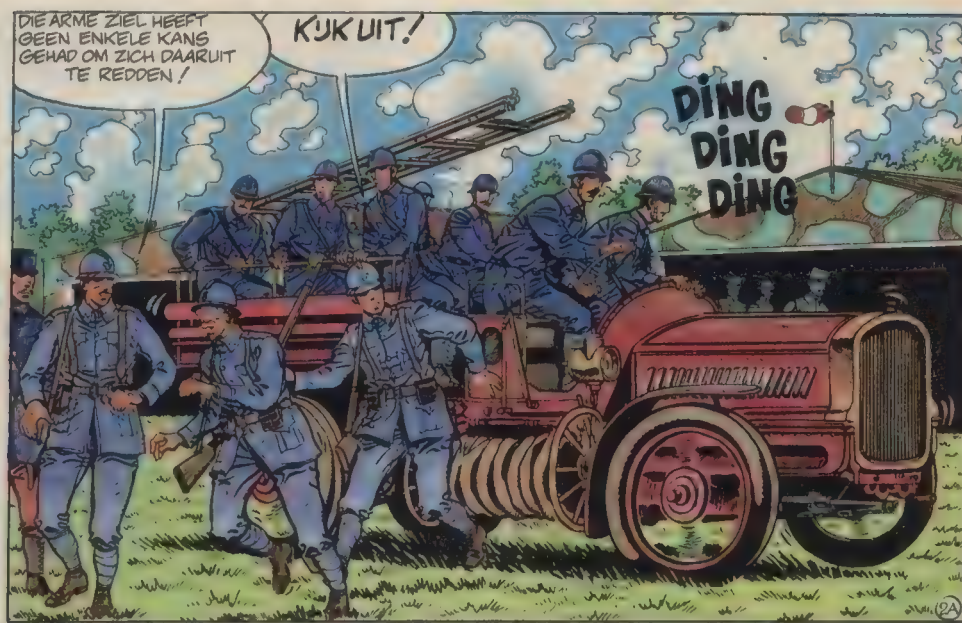
KRAK!

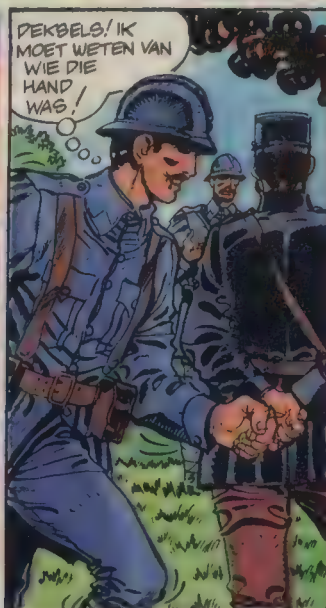
OH,
LIEVE
HEMEL!!

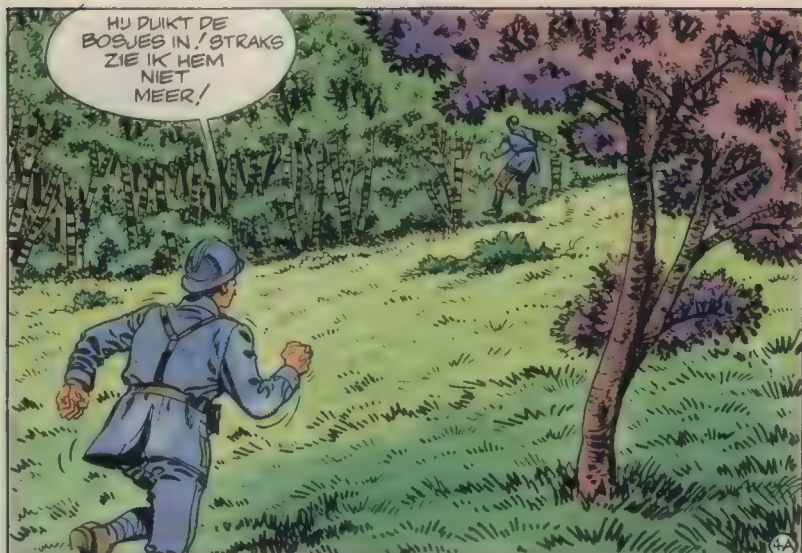

HETGEEN HI
OPGERAAFT HEEFT,
MOET WEL VERDUVELD
BELANGRIJK ZIJN OM
ER ZO HARD VOOR
TE LOPEN!

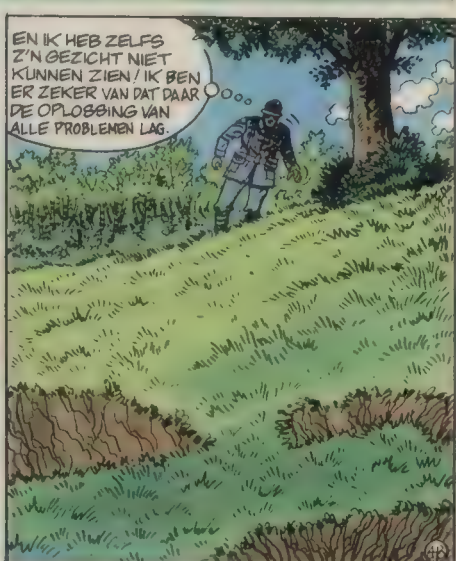
HU DUKT DE
BOESIES IN! STRAKS
ZIE IK HEM
NIET
MEER!

HU SCHUNT
DE STREEK
GOED
TE KENNEN!

PFF...
VERDWENEN!
UITERAARD!

EN IK HEB ZELFS
Z'N GEZICHT NIET
KUNNEN ZIEN! IK BEN
ER ZEKER VAN DAT DAAR
DE OPLOSSING VAN
ALLE PROBLEEMEN LAG.

HE, CANTAL, WAT GE-
BEURT ER?

EH...
NIETS,
KAPITEIN!
IK DACHT
EVEN...

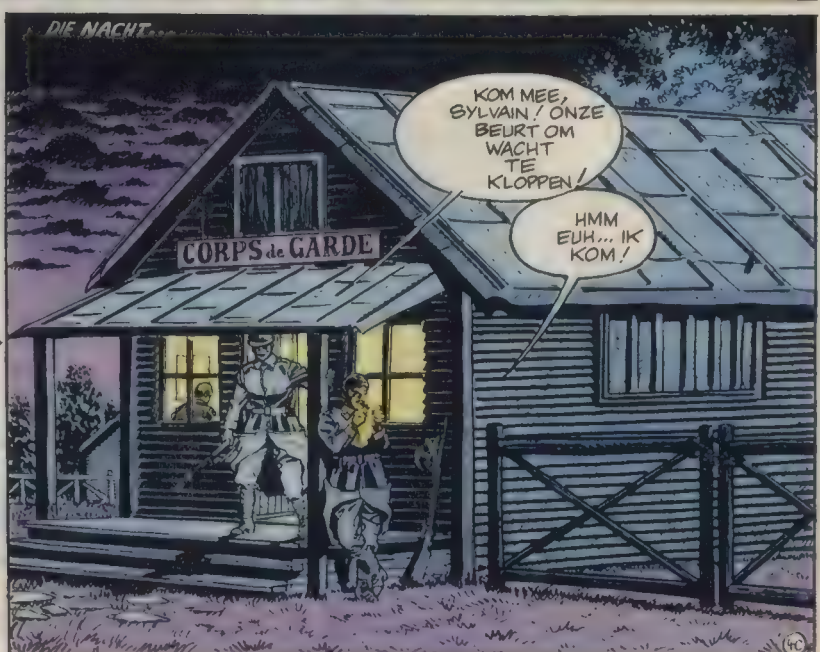

HM...GAALLE VIER SLAPEN! DEZE NACHT ZETTEN
WE TWEE MANNEN VOOR ELKE LOODS NEER, AGENAIS,
J'U BETREKT SAMEN MET GAMBEZ DE WACHT VOOR
LOODS A! CANTAL EN FORGUE ZULLEN JULLIE
AFLOSSEN!

JAWEL, KAPITEIN!

EN
LAAT NIE-
MAND BIJ DE
LOODS KOMEN
BEGREPEN
?...

SCHEEFT
ER WAT?

DIE NACHT...

CORPS de GARDE

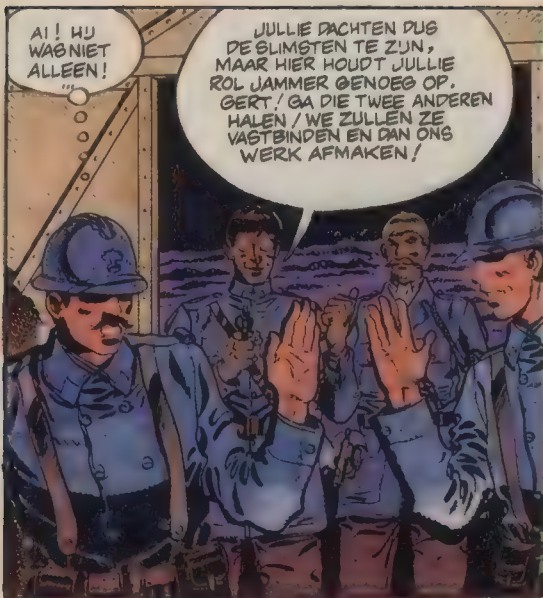
KOM MEE,
SYLVAIN! ONZE
BEURT OM
WACHT
TE KLOPPEN!

HMM
EUH... IK
KOM!

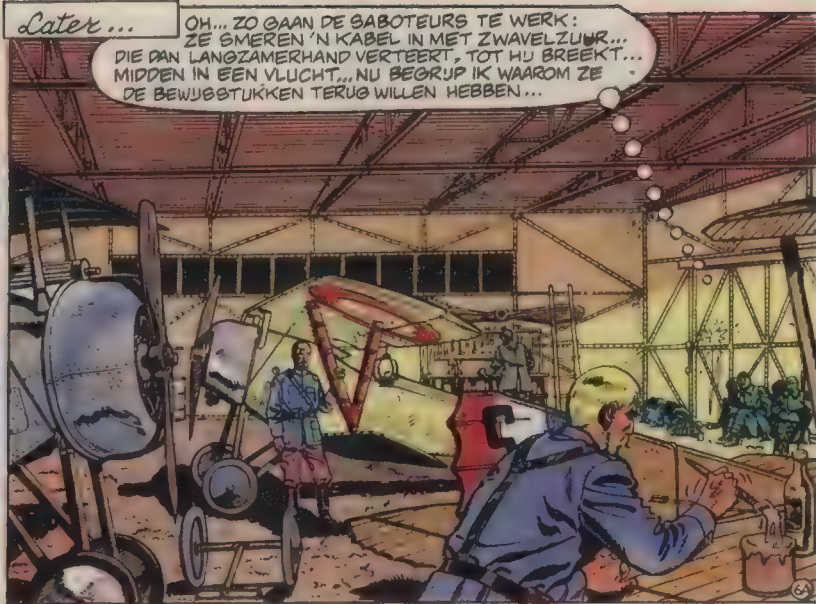

AI! HJ
WAGNIET
ALLEEN!

JULLIE DACHTEN DUS
DE GUMSTEN TE ZIJN,
MAAR HIER HOUDT JULLIE
ROL JAMMER GENOEG OP.
GERT! GA DIE TWEE ANDEREN
HALEN / WE ZULLEN ZE
VASTBINDEN EN DAN ONS
WERK AFMAKEN!

Later...

OH... ZO GAAN DE SABOTEURS TE WERK:
ZE SMEREN 'N KABEL IN MET ZWAVELZUUR...
DIE DAN LANGZAMERHAND VERTEERT, TOT HJ BREEKT...
MIDDEN IN EEN VLUCHT... NU BEGRIP IK WAAROM ZE
DE BEWUSTUKKEN TERUG WILLEN HEBBEN...

MAAR... DIE BUS
DIE HJ ONS NAAR
HET HOOFD BOOIDE,
DAT WAG OOK ZUUR!

ALG HET DE
KABELS AANVREET,
ZAL 'N TOUW HET OOK
NIET LANG
UITHOUDEN!

ALLE
VLIESTUIGEN
IN DEZE
LOODS ZUN
GESABOTEERD,
BEHALVE
EEN!

JA, HET TOESTEL DAT IK ZAL
GEBRUIKEN OM TE VLUCHTEN...
MORGEN ZAL MIJN VERDWIJNING
ONTDEKT WORDEN... ZO KRUG
IK VAN ALLES DE SCHULD,
ER WORDT MINDER
WACHT GELOPEN
EN... JULLIE
KUNNEN HET WERK
VERDER ZETTEN!

MOOI ZO... EN
WAT DOEN WE
MET DIE TWEE
DAAR?

DIE MOGEN IN GEEN
GEVAL PRATEN... LAAT
MIJ MAAR...

'N VUURWAPEN ZOU
HEEL HET KAMP IN
REP EN ROER ZETTEN.
DAN MAAR MET
'N PRIEM...

'N FLINKE STOOT RECHT
IN HET HAR... AUI

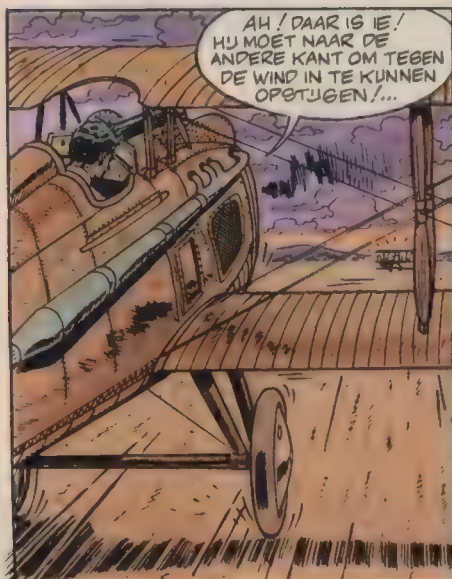
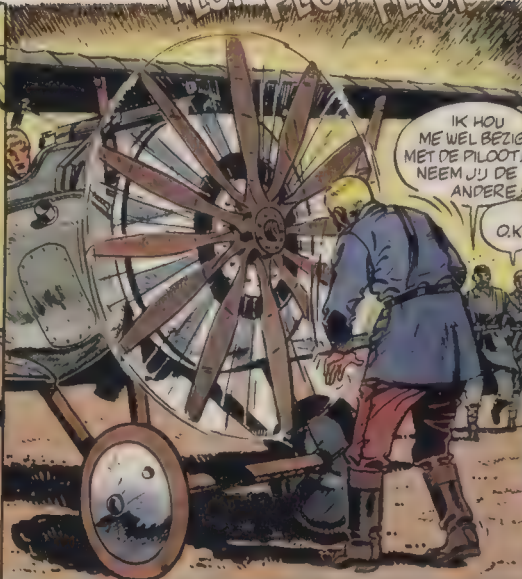

DONNERWETTER!
DIE HEEFT ZICH KUNNEN
BEVRUDEN! WE MOETEN
GERT HELPEN!

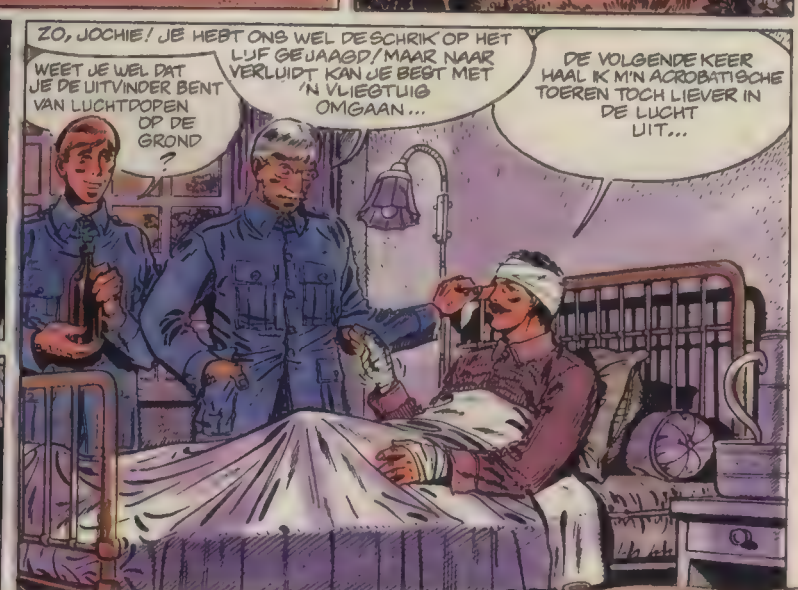
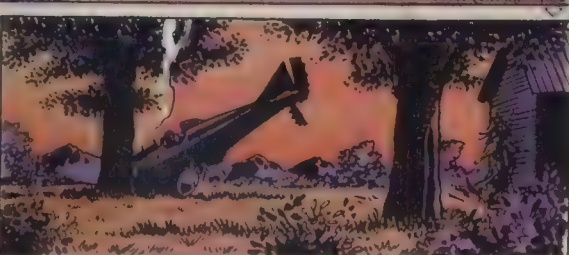
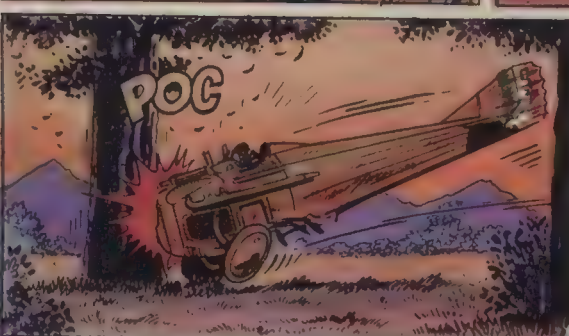
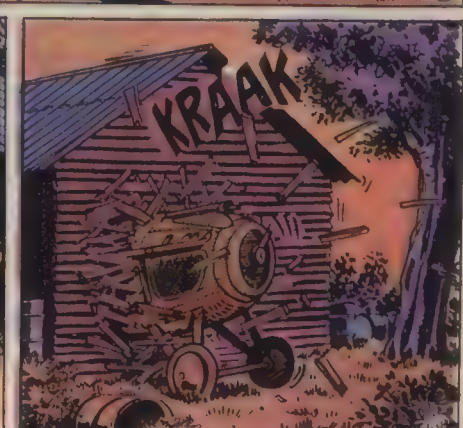
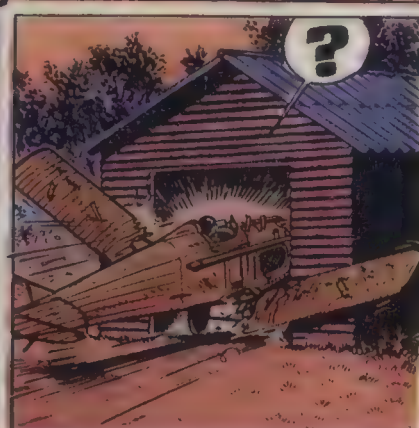
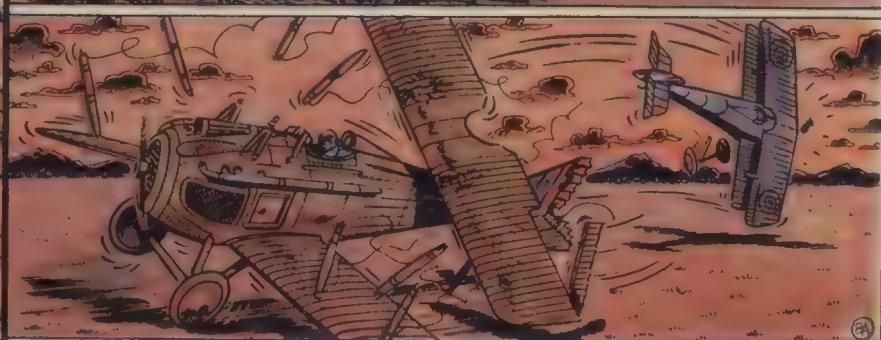
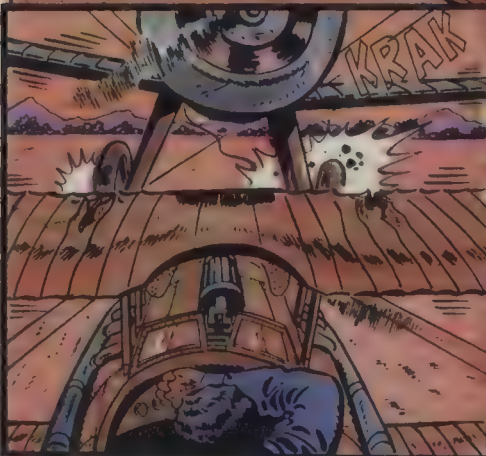
NEE!
PECH VOOR HEM!
WE GAAN ER VANDOOR
MET HET
VLIESTUIG!

FLOP FLOP FLOP

Einde van deze aflevering.
scenarist: M. LAMARNE 82
couleurs: studio LEONARDO.

DE GE(I)LE GESCHIEDENIS ?

Het lijkt ons belangrijk om even in te haken op een brief van een mevrouw uit Antwerpen, die duidelijk niet akkoord kon gaan met de inhoud van het verhaal "Gele Geschiedenis" van Yann en Conrad. Op het ogenblik dat we deze regels tikken zijn er nog geen andere reacties op de redactie binnen, maar het kan best zijn dat, op het ogenblik dat u deze regels leest, die er wel zijn. Om een eindeloos heen en weer geschrijf te voorkomen, wenst de Robbedoes-redactie volgende verklaring af te leggen :

1. De Robbedoes-redactie heeft nooit inzage gehad van het scenario, heeft nooit de schetsen gezien, alvorens die werden aangekocht door de Spirou-redactie. Tot op heden is het de Spirou-redactie die de aankoop van platen tot haar taak rekent. De Robbedoes-redactie werkt evenwel aan een plan om een meer evenwichtige taakverdeling door te voeren.

2. De verantwoordelijke persoon van de Spirou-redactie geeft toe dat hij, de grafische kwaliteiten kennende, het scenario en de eerste schetsen niet heeft gezien.

3. De Robbedoes-redactie sluit zich aan bij de opmerking van die dame die zegt dat de

inhoud van dit verhaal en ook de grafische uitwerking ervan, niet geschikt is voor lezers van 9 tot 15 jaar.

4. Daarom zal de Robbedoes-redactie ook alles in het werk stellen om in de toekomst dergelijke verhalen meteen uit het blad te weren.

5. De Robbedoes-redactie heeft wel oog voor de technische virtuositeit, waarmee beide tekenaars werken. Het zou een groot verlies zijn voor het blad, wanneer men zo'n talent zou verliezen. Daarom lijkt het ons ook noodzakelijk dat men vanuit de Spirou-redactie een gesprek met beide heren aangaat, over wat kan en niet kan voor het door ons beoogde lezerspubliek. Wanneer Spirou dat niet wenst te doen, zal Robbedoes het doen... of de nodige maatregelen treffen.

6. De Robbedoes-redactie wenst met deze verklaring alleen duidelijk te stellen, dat het hun ernst is om van Robbedoes een degelijk stripblad te maken, aangepast aan het publiek waarvoor men werkt.

7. De Robbedoes-redactie wenst met ingang van heden geen verdere briefwisseling omtrent dit voorval, dat voor de redactie een geklasseerde zaak is.

En nu een ander berichtje. De Robbedoes-redactie is gestart met het maken van een dia-montage over de strips. In een eerste deel wordt het ontstaan van een strip uitgewerkt. Hiervoor zijn we gaan opnemen bij Berck, Cauvin, de Robbedoes-redactie, studio Leonardo en de drukkerij in Marcinelle. In een tweede deel besteden we aandacht aan de striptaal, de filmtechnische aspecten in de strip, de personages, de soorten strips, enz. Het ligt in onze bedoeling om deze voordracht met dia-voorstelling in overvloeiing, gratis in de scholen, en tegen een kleine vergoeding voor culturele organisaties, tegen september, ten laatste oktober 1982 klaar te hebben. De Robbedoes lezers zullen trouwens via dit blad nog wel officieel op de hoogte worden gebracht van de stand van zaken. Het is dus niet nodig om nu al meer informatie in te winnen of om aanvragen in te dienen. Wanneer dat wel mag, laten we wel weten ! Tot zolang. En de Robbedoes-redactie heeft nog pijlen op haar boog.

IN 'T KORT...

DE ONNOEMBAREN

Nadat Mac de missionarisjes op het schip van Mulligan heeft afgezet, keert hij terug naar Hong Kong. Hij trekt naar "De Purperen Lotus" op zoek naar z'n vrienden. Hij wordt echter aangeklampt door de dronken schrijver Kessingway die hem smeekt hem te helpen z'n boek vol te krijgen. Na 'n babbeltje met Karmee gaat Mac naar bladzijde 22 !

SLEMPER EN SLOF

De spanning is te snijden tijdens een familiebijeenkomst van de familie Bonaparte. De keizer besliste immers dat zijn broer Jozef en diens echtgenote terug naar Spanje moeten gaan om daar de touwtjes stevig in handen te nemen. Ook wordt bevolen dat Murat en Lefebvre hen zullen voorgaan. Het vurige vrouwtje van deze laatste (Mevrouw Sans-Gêne) kan daar helemaal niet om lachen; maar bevel is bevel. Hoe de vriend van Slemper reageert wanneer hij hoort dat ook zij beiden van de partij zullen zijn, lees je op pagina 31...

PAPYRUS

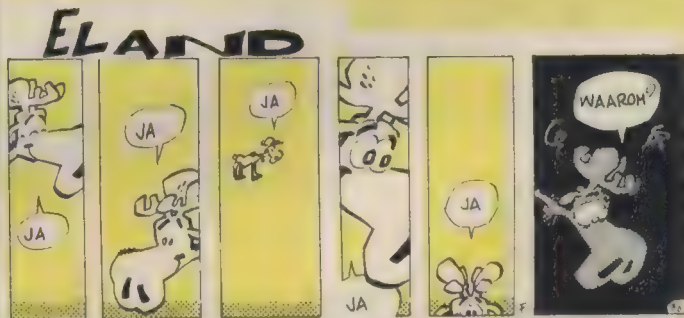
Als gevolg van de godslasteringen beslist prins Ahmes, de broer van de farao en diens plaatsvervanger, dat de vertrekken van de koningin en Lief-er-Theti zullen overgebracht worden naar het binnenste van de tempel. Door deze paleisrevolutie is het voor Papyrus onmogelijk om de prinses nog te spreken. Hij krijgt een beurs geld en moet het paleis verlaten. Hij loopt triest door de straten van Thebe als plotseling twee huurlingen hem uitschelden voor dief. Bekom vanaf bladzijde 35 samen met Papyrus van je verbazing over deze aantijging.

FROMMELTJE

Viola gaat op zoek naar Frommeltje. Tijdens deze zoektocht komt zij in het IJspaleis terecht, waar zij haar evenbeeld ontmoet. Dit dubbel beweert dat Frommeltje dood is. Vertwijfelt rent Viola de trappen van haar nachtmerriehuis op. Op bladzijde 40 zie je of dit haar echt hogerop helpt, of...

NATASJA

Walter en z'n vrienden zijn erin gelukt de mensen te verlossen die onder invloed van de inductoren stonden. In de memotoeek vinden zij de manier om weer naar de 20ste eeuw te reizen. Ze maken gebruik van de afwezigheid van de robots en stappen in, maar vanaf bladzijde 46 staan hen nog enkele verrassingen te wachten !

Volgende week staan zowel Natasja als Viola dicht bij de ontknoping. De Onnoembaren dwalen nog steeds rond in de ongerechte buurten van Hong Kong. Slemper, Papyrus en Sarah Spits komen voor hete vuren te staan, wat helemaal niet kan gezegd worden van Robbedoes

en Kwabbernoot, die vertrekken immers binnenkort naar de Zuidpool. Voor Yoko Tsuno wordt het een nieuw avontuur aan de zijde van haar Vineaanse vrienden. Maar daarvoor lees je natuurlijk de volledige verhalen over Geniale Olivier en Quasar.

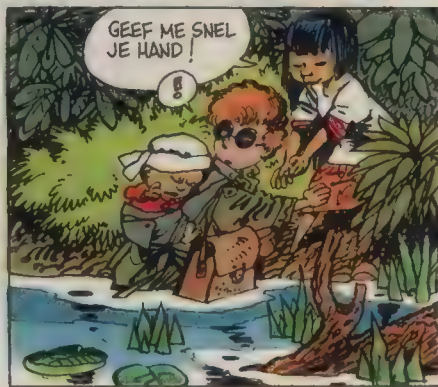

DE KINDEREN VAN DE JUNGLE.

tekst en tekeningen: *Westerlun*

SARAH SPITS.

DE GROENE DRAAK

DE BLAUWBLOEZEN. #19

THE DAVID
TEKENINGEN LAMBIL. TEKST CALVIN

DUPUIS

DE BLAUWBLOEZEN

Cavaleristen aan boord van een duikboot. Te gek!

Ingenaaid album nr. 19

STEEDS TOT UW DIENST, SERGEANT!

CLAIREFONTAINE schriften
Zoek de 5 fouten

CLAIREFONTAINE

1 - Plooi in broek van karateka. 2 - Karateka heeft méér haar.
3 - Linker vlecht meitsje zichtbaar. 4 - Vest van meitsje langer.
5 - Geen etiket op schrift.

Stammische und Ferienort Werfen
mit Ingengebirge im Hintergrund. —
Geliebte Ausflugsziele: Eisriesenwelt
(Tennengebirge) und Hochköniggebiet

*Liefste mama,
We zijn goed angekommen
in Oostrijk. De bergen
zijn slecht en
het eten is mooi*

Ble m 5
Grüßworten
als
Drucksache
frankieren

De balpen die fouten verbetert zonder ze te schrappen.

Wanneer je nu 'n kaartje schrijft, mag je al 'ns verstrooid zijn. Met de gom in het dopje van je Replay pen veeg je 'n vergissing gewoon uit, en je schrijft er mooi overheen. Na een tijdje wordt de inkt (zowel de rode, blauwe of zwarte) onuitwisbaar.

Er bestaan ook navulbare Replay pennen. Elke dag van het jaar kan je dus zoveel kaartjes schrijven als je maar wil. En niemand zal er ooit fouten in vinden.

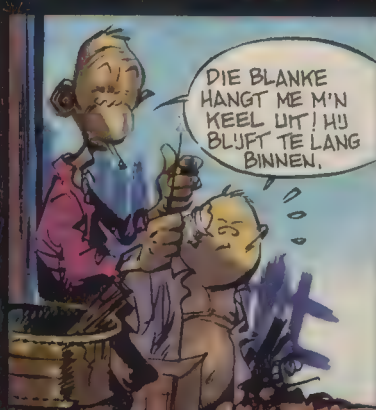
De balpen met uitgombare inkt.
De gom geeft de kleur van de inkt.

Grey Belgium

Een nieuwigheid voor iedere beurs.

Replay
by PAPER-MATE®

GENOEG, KARMEE!
HAAL ZE
UIT ELKAAR!

ARM BEESTJE.
VREEMD... IK DACHT
DAT IK HOORDE
ROEPEN.

'T GEROEP KWAM VAN BUITEN.
CHI KLUNG, DE GOD VAN DE SPELERS, WAS
JE ONGUNSTIG GEZIND. DA'S "JOSS",
MAC... PECH!

GOED!
WANNEER
IS DIE
REIS?

GEEN VRAGEN,
MAC! DAT WAS DE
AFSPRAAK. TOT
BINNENKORT, MAC.

IK BEN ER ZEKER
VAN DAT IE ZO GEHEIM-
ZINNIG DOET OM ME
TE PESTEN.

ER VANDOOR! WAT STAAN
DIE LUI TE DOEN?

OH! WAARSCHIJNLIJK
'N AFREKENING IN 'T MILIEU.

ONDERTUSSEN...

NE
HO MA,
KOLONEL!

OPDRACHT VOLBRACHT!
DE BLEEKNEUS IS
DOOD!

JE
BENT 'N
KNOEIER!

OH?

SERGEANT SUN TZU
HEEFT ME VERTELD DAT JE
KESSINGWAY GEWURGD HEBT.
'N SCHRUIVER!

EH... BENT U
ER ZEKER VAN?
TJA, DIE
ANG MOH
LUKEN OOK ZO
OP ELKAAR...

NEE... NEE, KOLONEL!
NEE! NIET M'N
LAATSTE OOR!
DOE DAT
NIET! NEE!

RUIM 'T LIJK
OP!

GOED!

IK HEB TEVEEL
TIJD VERLOREN!
IK MOET
DIT
SNEL
OPlossen.

ROBBEDOES & KWABBERNOOT door onze jonge vrienden...

Hij was reeds enkele keren op de redactie geweest. 'n Toffe kerel. En dan komt er een artikel in Spirou over hem. Dus ook in Robbedoes. 'n Telefontje aan Tome, of hij eens kan langs komen voor een babbeltje. Natuurlijk.

Tegenover ons zit... Jarry. De andere helft van dit creatieve duo. Geen koffie, maar vruchtensap. Wel-

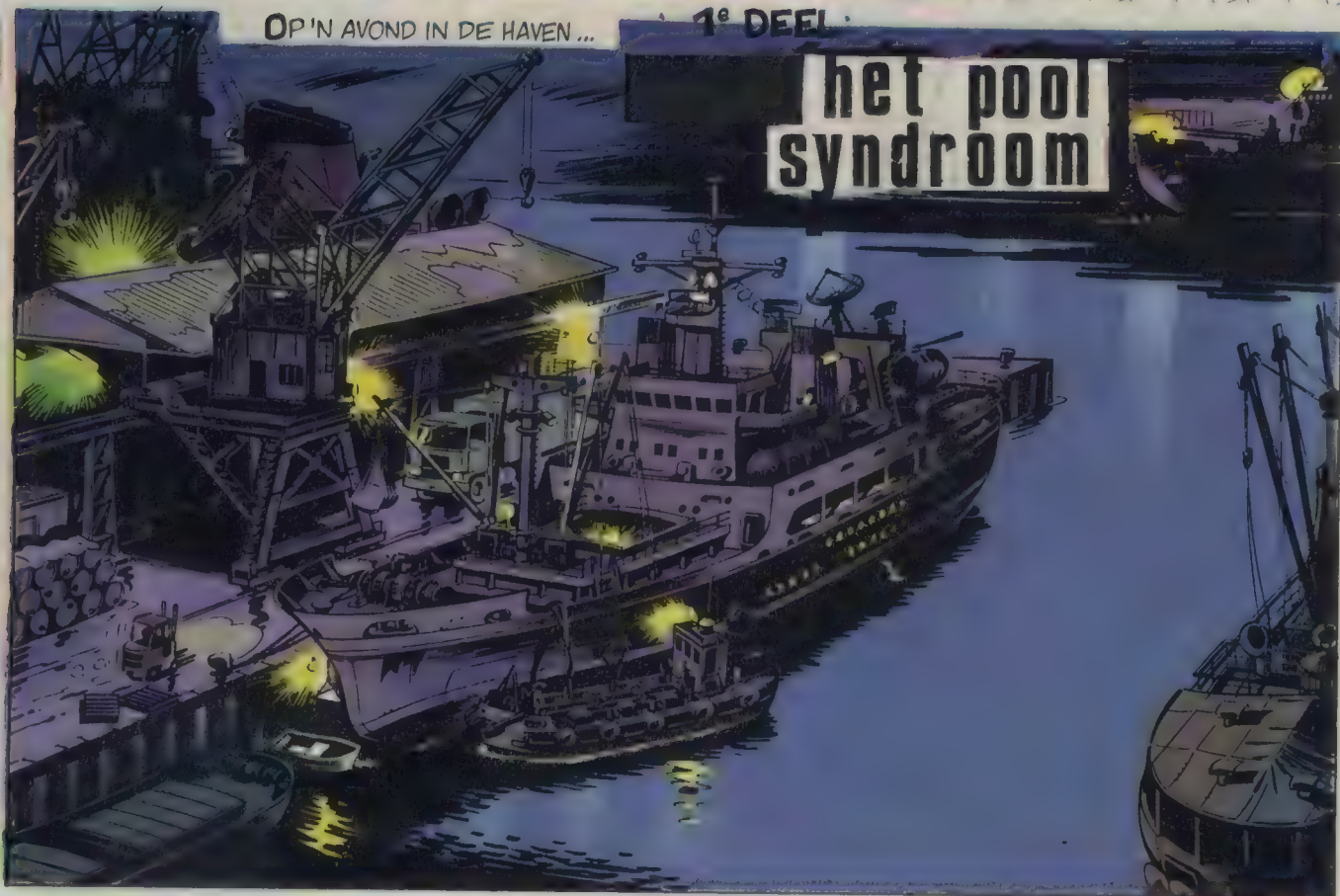
gekomen; en hoe begon het allemaal.

Het begint in 1957. Tome ziet het levenslicht, maar ik zou niet weten waar. Ik zelf schreeuw mijn longen vol te Jadotstad (Lisaki) Katanga. Een eindje van hier. Na de problemen in onze voormalige kolonie komt het gezin naar België. Naar Brussel. Daar volgt Jarry aan de kunstschool avondlessen tekenen. En ook Tome doet dat. Het duo is gevormd. Hun belangstelling voor de strip neemt toe. Komt dan op eens Dupé ten toele. Die komt jaarlijks op de kunstschool werken beoordelen. Een tijdje later kan men al spreken over een samenwerking Dupé/Tome en Jarry. Wanneer was dat? Eventjes nadenken... dat moet in '77 geweest zijn. Hoe gaat het dan verder? Hal 1980. We lopen even lange op de Spirou-redactie en we krijgen de kans om een serie spalletjes op te zetten rondom een stripfiguurtje. Naam van de serie: Eureka. Dat was een eerste start voor het weekblad. En in 1981 stellen we ons kandidaat voor de serie van Robbedoes. Na enkele proeven lukt het ons. We starten met enkele kortverhalen van 4 over 8 naar 14 platen. Dat is wel moeilijk, in die zin dat het publiek zo

OP 'N AVOND IN DE HAVEN ...

1^e DEEL

het pool syndroom

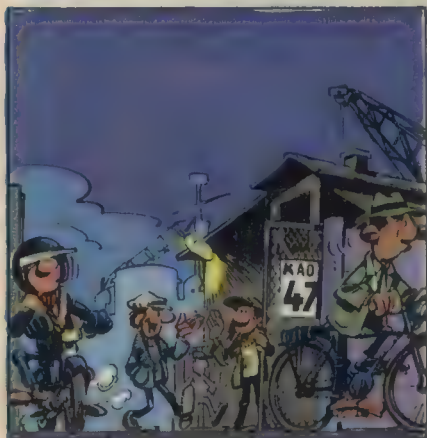
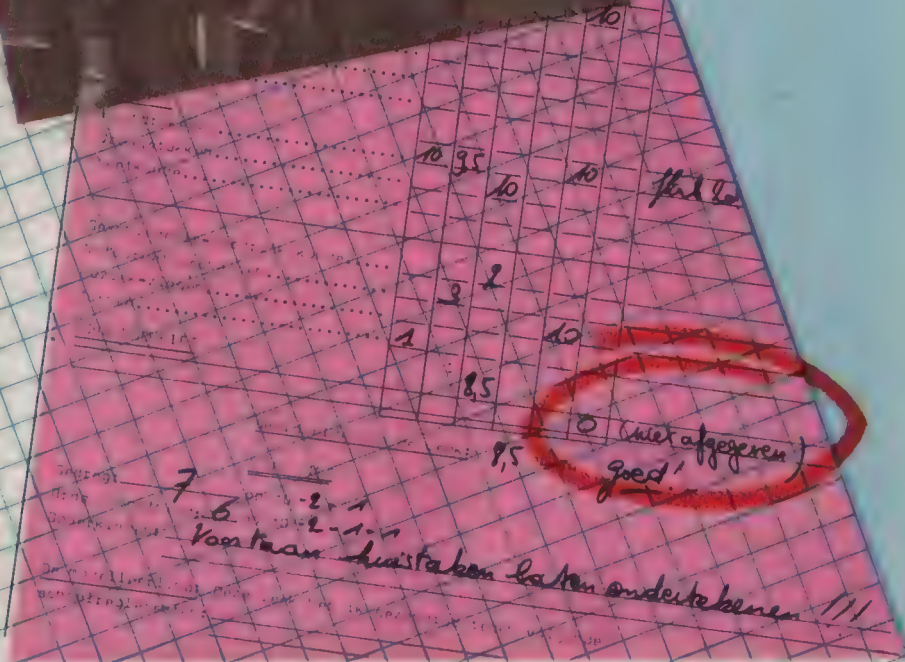

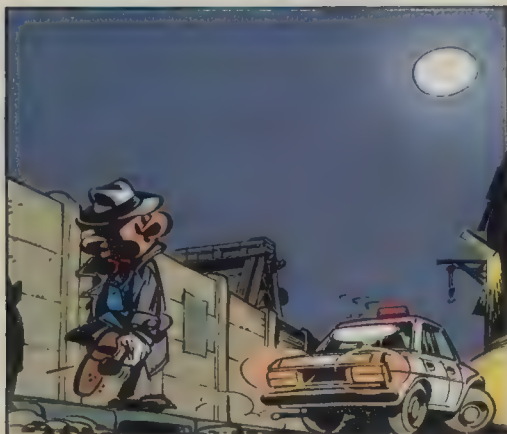
gewoon is aan het feit dat Robbedoes steeds een groot avontuur meemaakt van 44 platen. Maar na die kortverhalen (Stem zonder meester, let op de foto, de dreiging) staan we nu klaar met ons eerste verhaal over 44 platen, "Het Virus".

Hoe werken jullie? Goed! Grapje hoor, het is een de lezer om daarover te oordelen. Wij doen alles samen, vanaf het schrijven van het scenario tot het afwerken van de geïllustreerde plaat. Het is echt niet belangrijk om te weten wie wat juist doet. Het loopt steeds door elkaar.

Als je Janny zo ziet zitten, dan kom je onder de indruk van zijn bescheidenheid. Er moet niet zoveel drukte over ons gemaakt worden zegt hij. We zijn nog jong en moeten nog veel bewijzen. Voor een redactie is dat wel prettig samenwerken. We hebben momenteel werk genoeg, weet je, zo'n verhaal uitwerken kost tijd. En dan maken we ook nog de kleine Robbedoeskopjes voor de cover van het weekblad. En de toekomst? Er staat een volgend Robbedoes-avontuur op stapel, maar het is echt nog te vroeg om daar iets over te zeggen. Wat vinden jullie van het feit dat er nu steeds meerdere Robbedoes-figuurtjes zijn? Er bestaat een gevaar dat er verschillende karaktertrekken zullen ontstaan voor één en hetzelfde baasje. En dat is wel verwarrend, is er nog iets dat je zou weten? Dan ga ik maar, bedankt voor het drankje en tot ziens... mocht je nog iets willen weten, bel maar naar Tome. Janny is goed de deur uit of ik moet Tome bellen... Waar ben jij geboren? In Brussel! En de rest heeft Janny gezegd, is het niet?

2A.

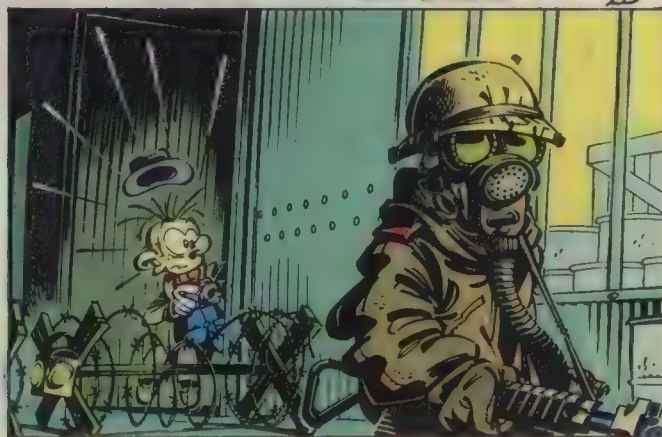

HOP!

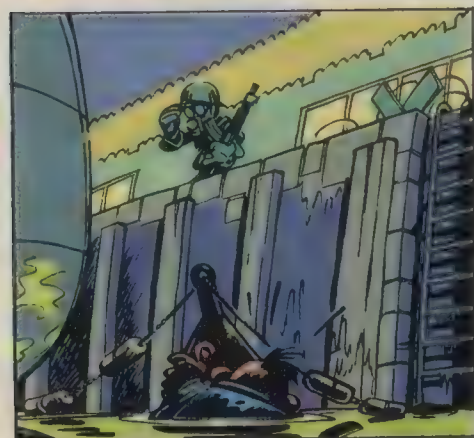
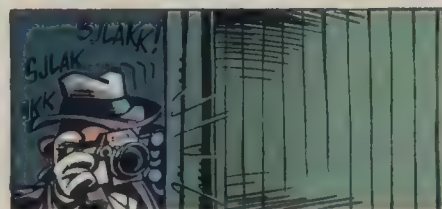
TOT NU
TOE
NOG GEEN
ENKEL
PROBLEEM!EVEN
RUSTEN!...NET DE TIJD OM M'N
JAS OM TE DRAAIEN ...... ZODAT IK ONGEMERKT
NAAR BINNEN KAN SLUIPEN
RECHT OP HET SCHIPAF!...

JANRY & TOME 81

2B

HÉHÉ! MET 'N BEETJE VERBEELDING IS DIT
BEST 'N SPANNEND BEROEP!

HELENA! JOHN HELENA!
DE BANDIET EN EX-KAPITEIN VAN
DE "DISCREET" (1)

... IK?

NEE! NIET DOEN...
RAAK ME VOORAL
NIET AAN!... BLIJF OP
'N AFSTAND!...

?! WAT DACHT JE WEL?!
... EN BOVENDIEN JE BENT
MIJN TYPE NIET!

...
LOMPERIK!

JE BEGRIPT
HET NIET...
IK ZAL HET JE
UITLEGGEN!

(1): ZIE "HET SCHUILHOL VAN HET ZEEMONSTER" EN 'ROBBEDOES EN DE BOBBELMANNEN'

JANRY & TOME BL

IK ... IK BEN VAN DE BOOT
GEVLUCHT! JE MOET ME
HELPEN! IK BEN BESMET!

HU ZIET ER INDERDAAD
NIET AL TE FRIS MEER UIT!
OPLETTEN!

... IK HERKEN JE OOK! JIJ BENT DIE VRIEND VAN DE GRAAF
VAN ROMMELGEM! HET TOEVAL HEEFT JE HIERHEEN
GEBRACHT!! *

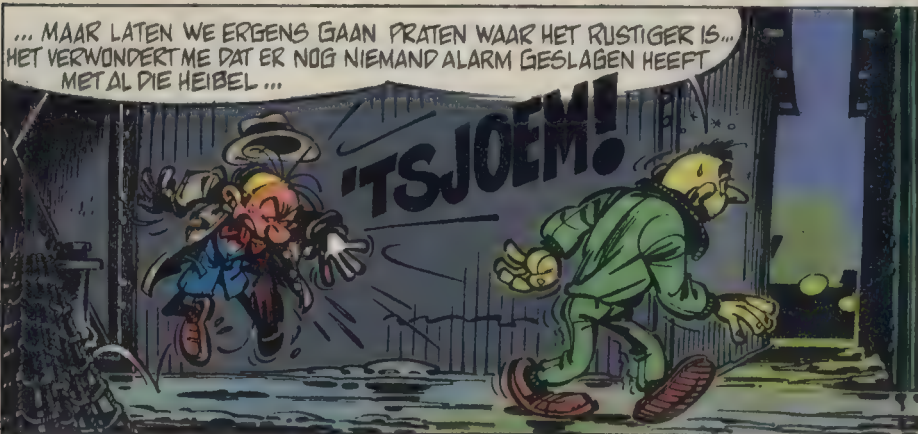
'TSJOEM!

* NU OOK NIET OVERDRUVEN, BESTE SCENARISTEN!

44

... MAAR LATEN WE ERGENS GAAN PRATEN WAAR HET RUSTIGER IS...
HET VERWONDERT ME DAT ER NOG NIEMAND ALARM GESLAGEN HEEFT
MET AL DIE HEIBEL ...

ONDERTUSSEN...

DE CARDANAS! 'K
HAD HET KUNNEN WETEN MET
AL DAT LAWAAI!

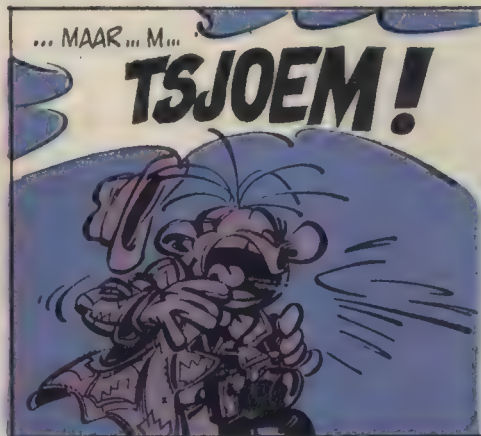

BAH! 'T HAD
JE OOK IN 'N
TUNNEL KUNNEN
OVERKOMEN!

**KWABBERNOOT?!
ONS KARRETJE HEEFT
HET BEGEVEN!...**

wordt vervolgd

UW VAKANTIE ALBUM?

ROBBEDOES ALBUM+

48 PAGINA'S ONTSPANNING
VOLLEDIGE VERHALEN, GAGS,
NIEUW TALENT, ENZ...

IN ONUIT GEGEVEN ALBUM+ EEN STRIPBLAD

IK ZAL HET GOEDE NIEUWS
AAN SLOF VERTELLEN !! ZAL DIE
EVEN BLIJZEN !

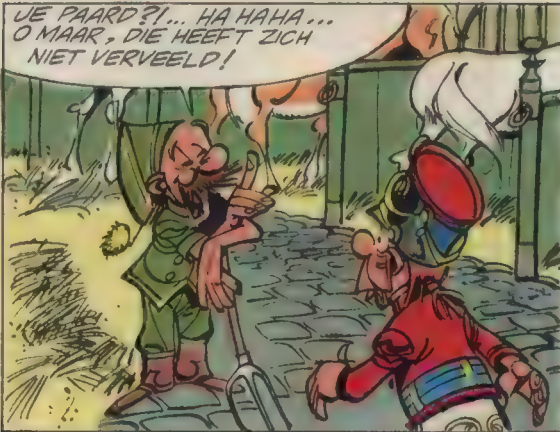

NEE MAAR ! SLEMPER ! WAT 'N
LEUKE VERRASSING ! LANG GELEDEN DAT
IK JE HIER NOG ZAG !

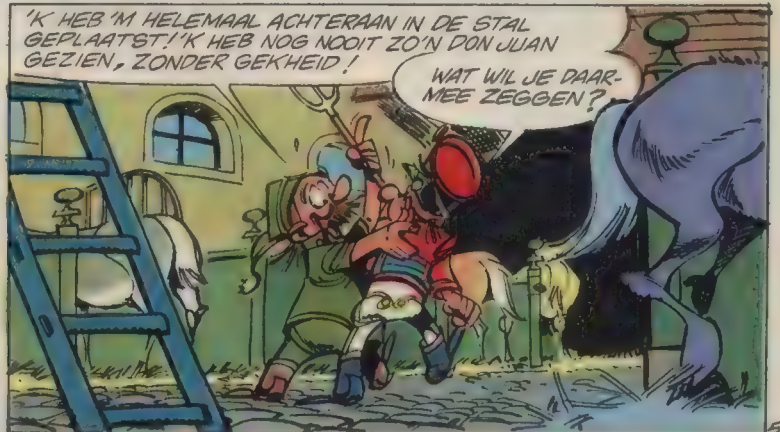

IK WAS WEG... OP-
DRACHT VAN DE KEIZER !
WAAR STAAT
M'N PAARD ?!

JE PAARD ?!... HA HAHHA...
O MAAR, DIE HEEFT ZICH
NIET VERVEELD !

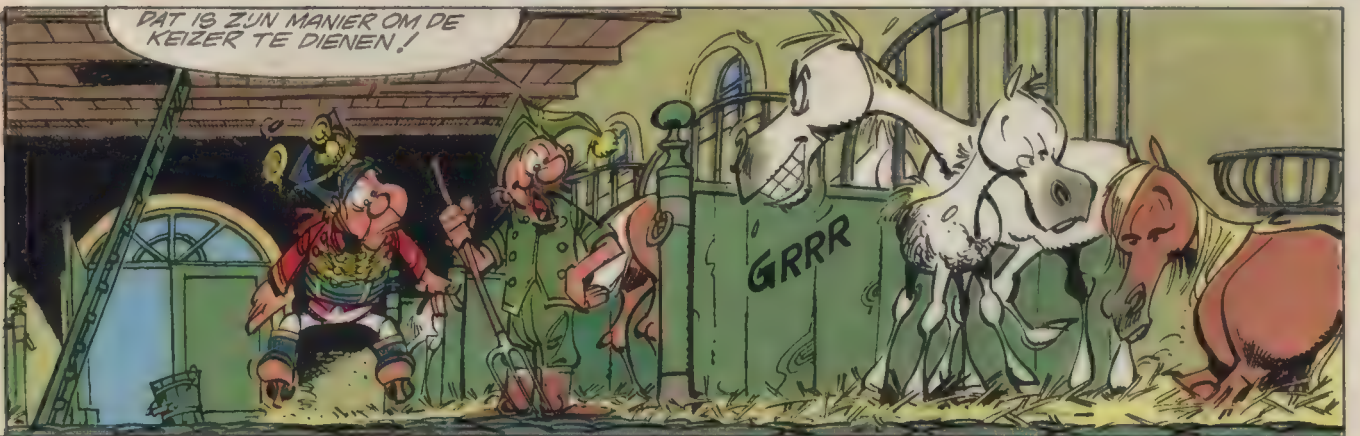

'K HEB 'M HELEMAAL ACHTERAAN IN DE STAL
GEPLAATST ! 'K HEB NOG NOOIT ZO 'N DON JULIAN
GEZIEN, ZONDER GEKHEID !

WAT WIL JE DAAR-
MEE ZEGGEN ?

DAT IS ZIJN MANIER OM DE
KEIZER TE DIENEN !

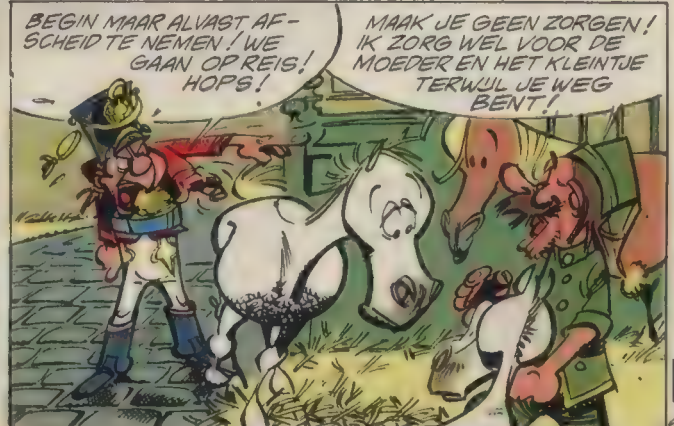

BRAVO ! JOU KAN JE OOK NOOIT 'NS
ALLEEN LATEN !...

IS
HET GEEN
SCHATJE ?

BEGIN MAAR ALVAST AF-
SCHEID TE NEMEN ! WE
GAAN OP REIS !
HOPS !

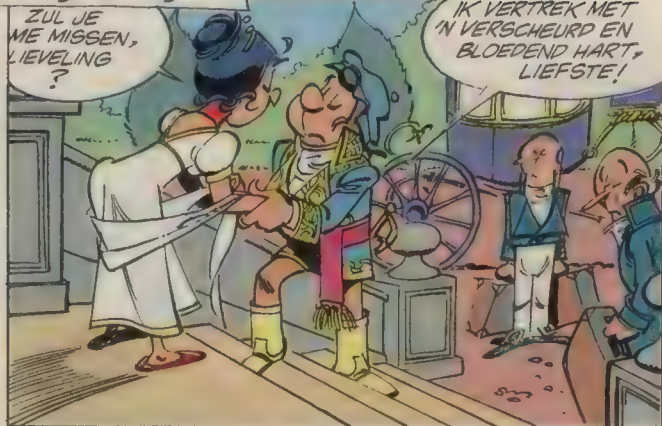
MAAK JE GEEN ZORGEN !
IK ZORG WEL VOOR DE
MOEDER EN HET KLEINTJE
TERWIL JE WEG
BENT !

De volgende dag...

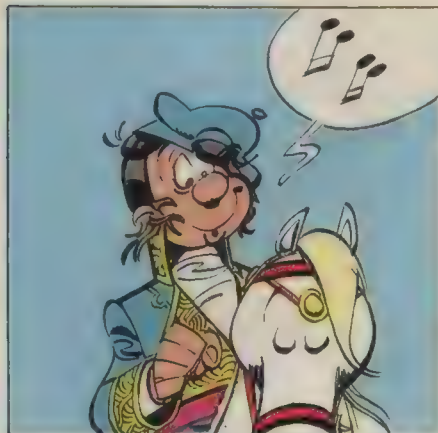
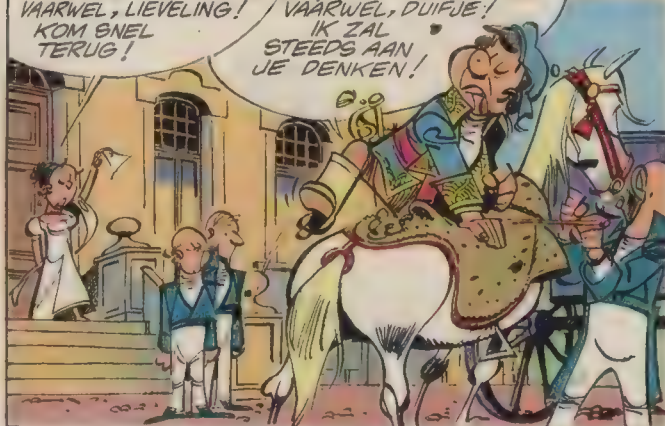
ZUL JE
ME MISSEN,
LIEVELING
?

IK VERTREK MET
'N VERSCHEURD EN
BLOEDEND HART,
LIEFSTE!

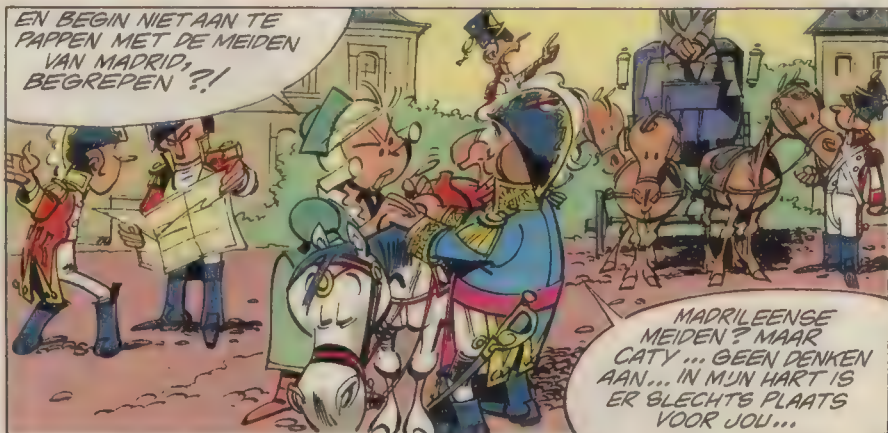

VAARWEL, LIEVELING!
KOM SNEL
TERUG!

VAARWEL, DUIFJE!
IK ZAL
STEEDS AAN
JE DENKEN!

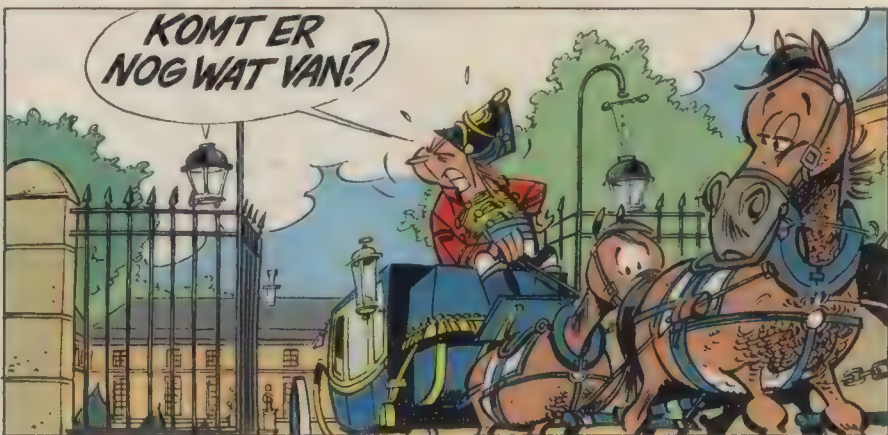
EN BEGIN NIET AAN TE
PAPPEN MET DE MEIDEN
VAN MADRID,
BEGREPEN ?!

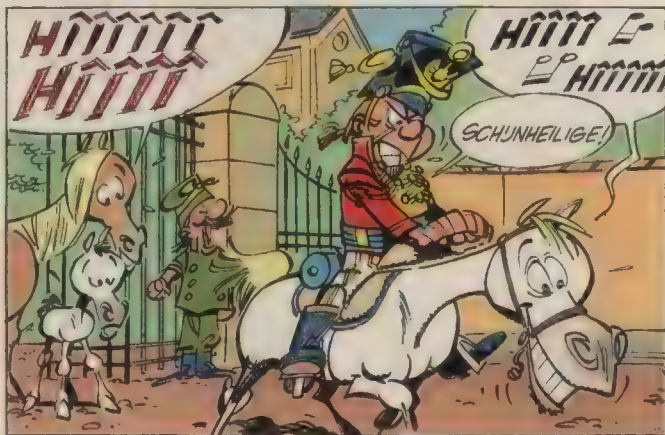
MADRILEENSE
MEIDEN ? MAAR
CATY ... GEEN DENKEN
AAN ... IN MIJN HART IS
ER SLECHTS PLAATS
VOOR JOU...

KOMT ER
NOG WAT VAN?

EVEN
GEDULD,
WIL JE?

SCHUNHEILIGE!

LATER...

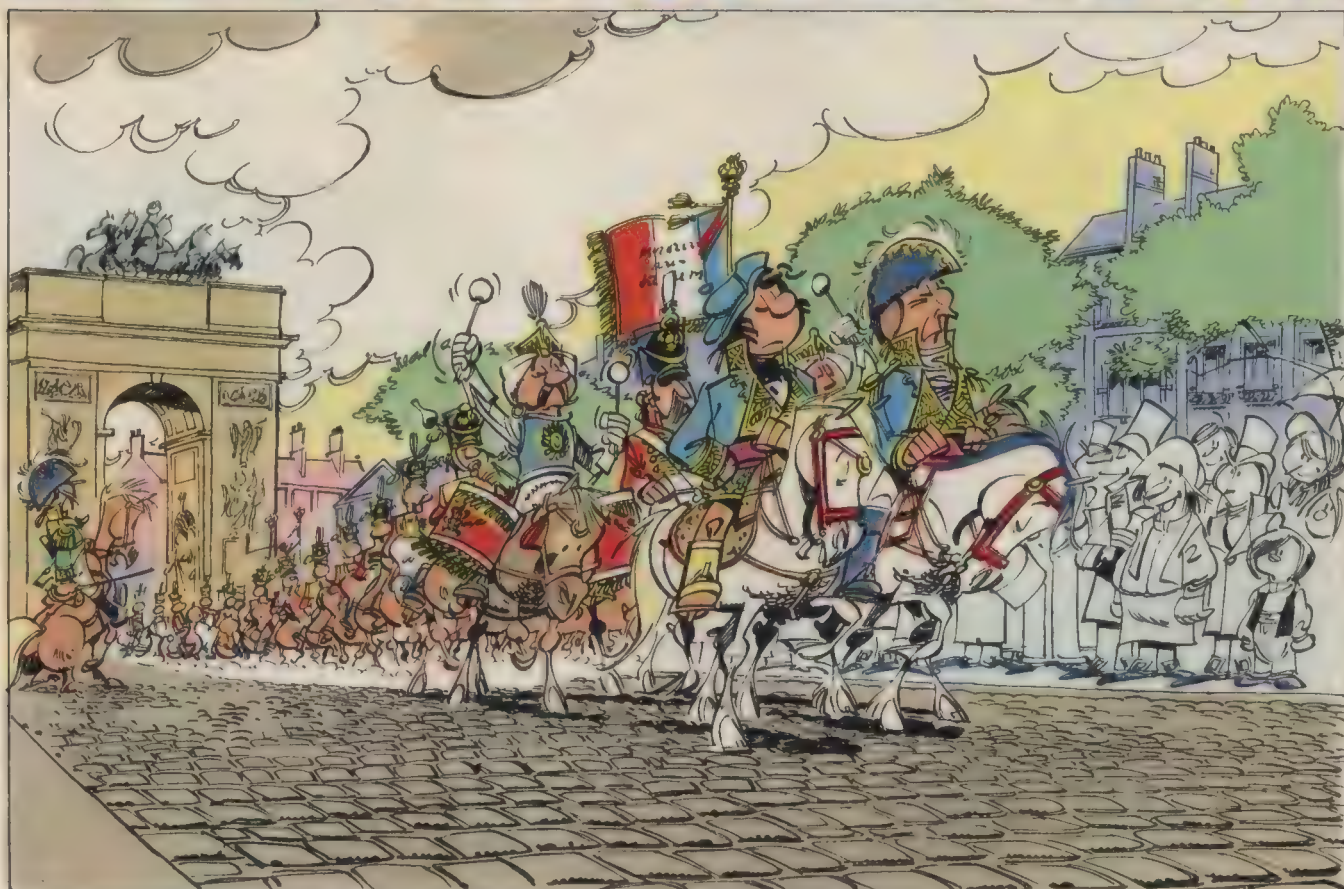
ZOALS AFGEsproKEN
MAKEN WIJ ALLES KLAAR VOOR UW KOMST,
MENEER! UW INTREDE IN MADRID ZAL VLEKKE-
LOOS VERLOPEN!

MOGE DE
GOEDE GOD U
VERHOREN!

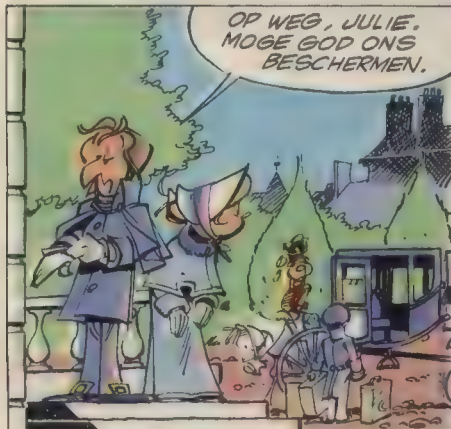

VOORWAARTS,
M'N BESTE
EN LEVE DE
KEIZER!

LEVE
DE KEIZER

OP WEG, JULIE.
MOGE GOD ON'S
BESCHERMEN.

En al snel...

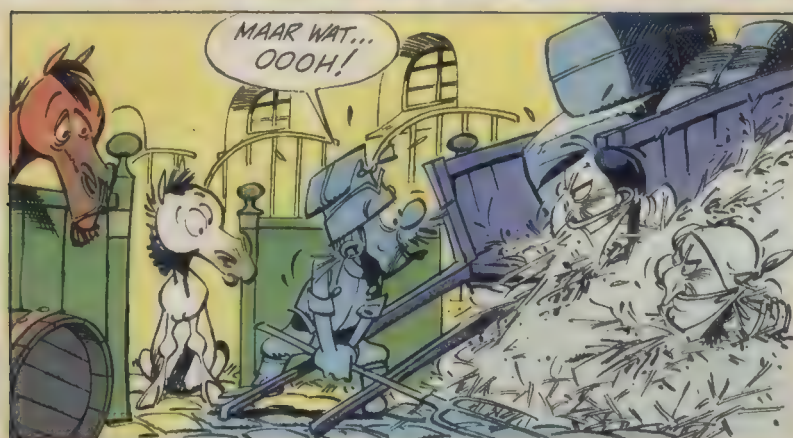
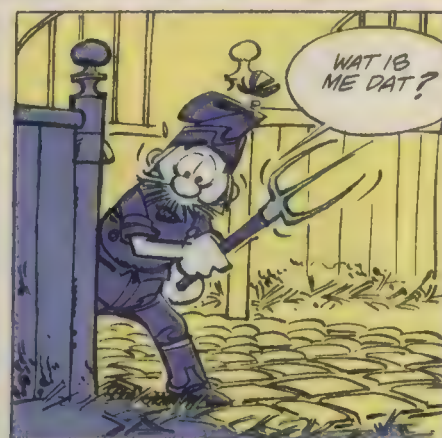
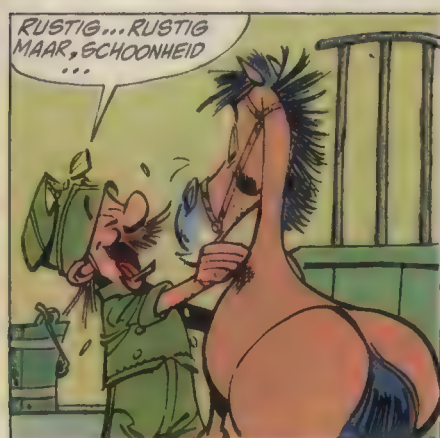
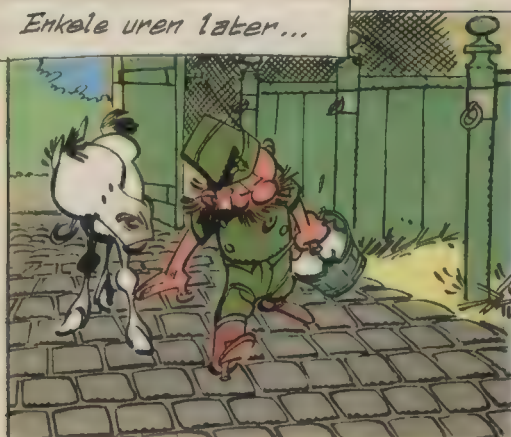
TWEE
DRAGONDEERS
IS OOK NIET
TEVEEL!

DE KEIZER VINDT DAT VOL-
DOENDE ESCORTE! WE
MOGEN NIET LATEN MERKEN DAT
WE BANG VOOR HEN ZIJN! DAT
ZOU ALLES ALLEEN MAAR MOEI-
LUKER MAKEN...

Enkele uren later...

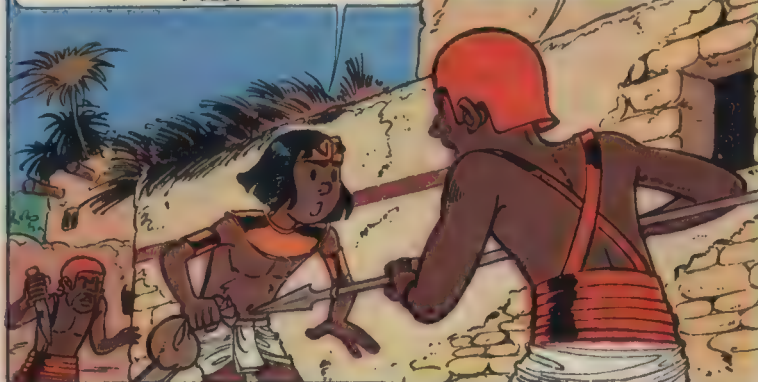
wordt vervolgd

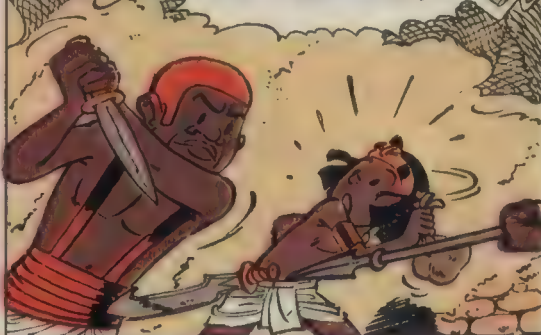
Bij Horus! Je bent gek! Ik heb die beurs in het paleis gekregen, en dat weet je best!

Liegbeest! Greef dat geld hier!

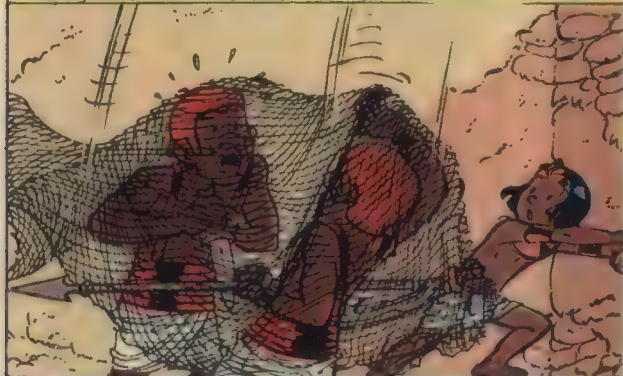

Zonder geluid is de tweede huurling op Papyrus afgesloten. Hij wil het toeslaan als...

PAS OP! ACHTER JE!

Met een sprong weet Papyrus de dolk te ontwijken. Een net valt over de twee mannen heen.

Hier langs, snel!

Schiet op, ze zullen snel vrij zijn!

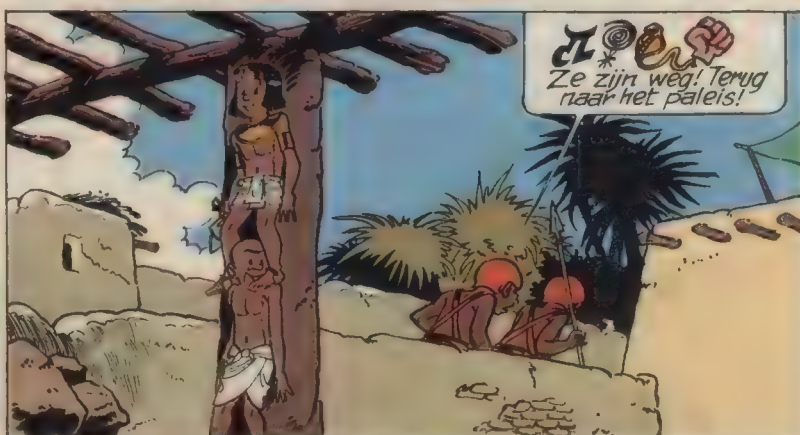
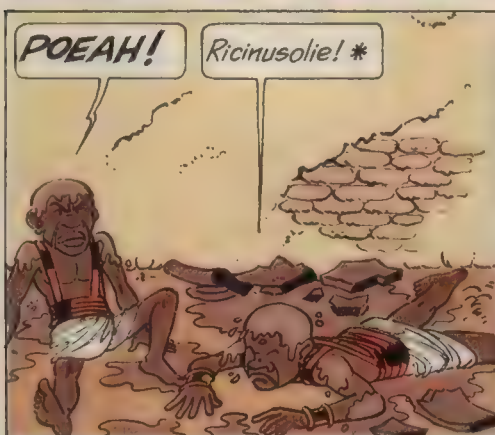
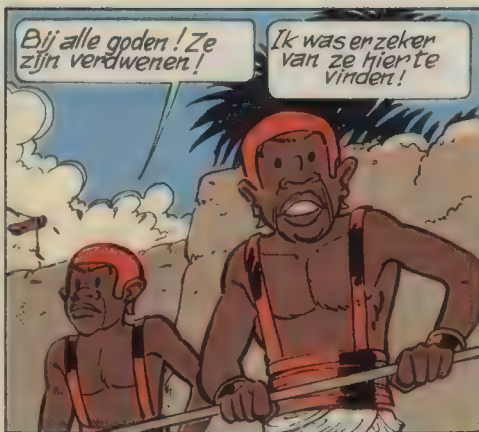
We hebben ze!

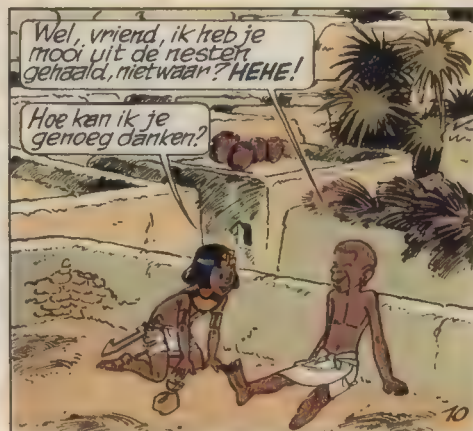
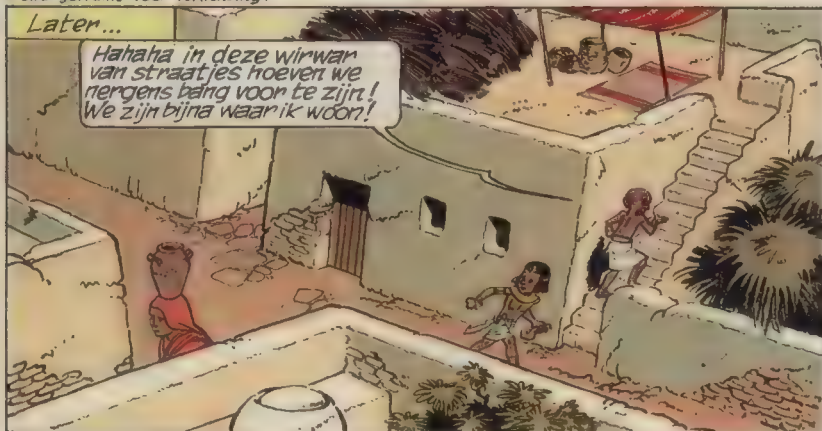
Ze zijn achter die muur gekropen!

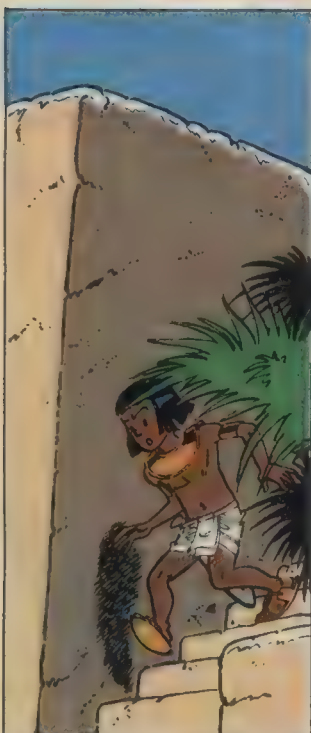

* olie gebruikt voor verlichting.

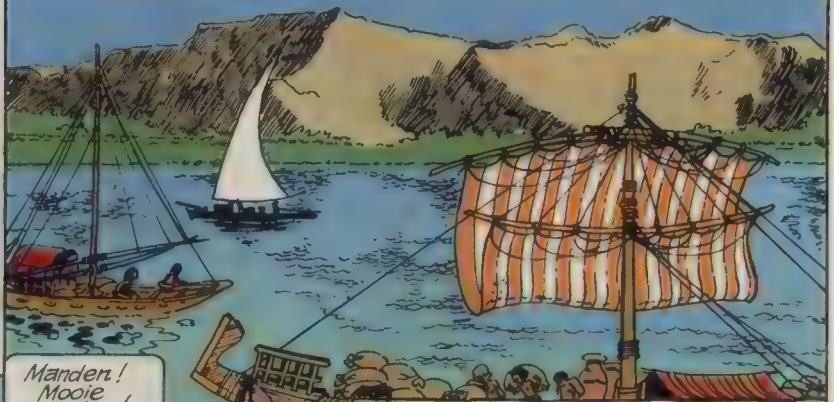

In Thebe kan ik niets meer beginnen! Op de markt kan ik mijn gouden armbanden verkopen en in de haven een schip huren dat me naar m'n dorp brengt.

Enige tijd later...

Manden!
Mooie
manden!

Heerlijke
vijgen!

Talismans, fetisjen tegen
slangebeten,
liefdesdrankjes...

Prei! Look!
Korngkommers!
groenten!

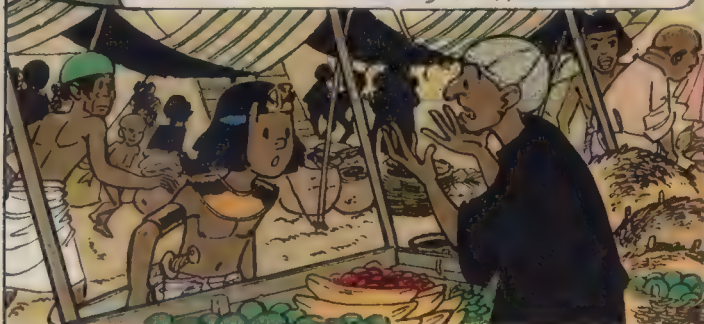
'n Lange tijd dwaalt Papyrus tussen
de kraampjes.

Vreemd! De markt is normaal
gezien zo levendig ... en vandaag ...

12

'n GOUDSMID, hier op de markt? Bij Amon,
die zul je hier niet meer vinden sinds de
soldaten van Ahmes de scepter zwaaien in
Thebe! Elke dag plunderen ze de kraampjes en
de kopers! Niemand durft meer naar de markt
te komen, behalve zij die anders niet in leven
kunnen blijven. Helaas!

Maar plots wordt het dofse geluid van
galopperende paarden steeds sterker. Met schelle
kreten sporen de ruiters hun paarden aan. Het
geroezemoes op de markt verstomt...

HAAYAAAH!

Daar zijn ze!
Isis, bescherm ons!

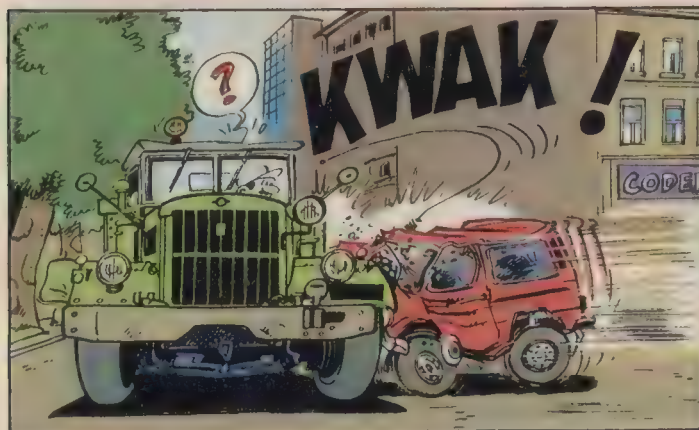
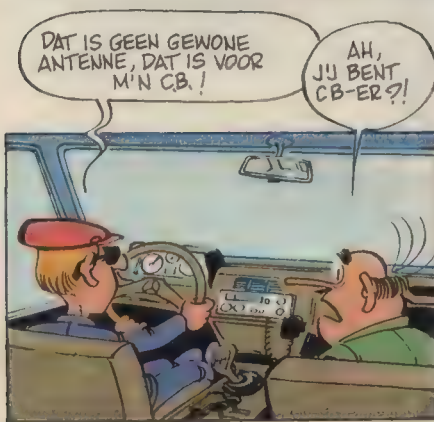
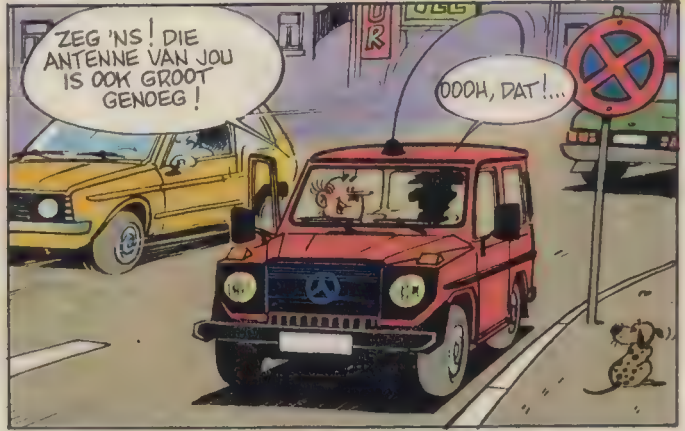
**MAAKT
PLAATS!**

wordt vervolgd

Didge **ISIDOOR LOMMELOOR**

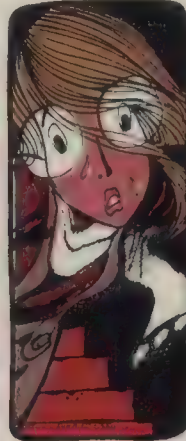

Er is maar één gedachte die me bezig houdt: ik moet hier uit! Ik storm de trappen van m'n nachtmerrie af...

...4...8...16 treden tegelijk! 24...32...39 verdiepingen. De waanzin dreunt in m'n hoofd..

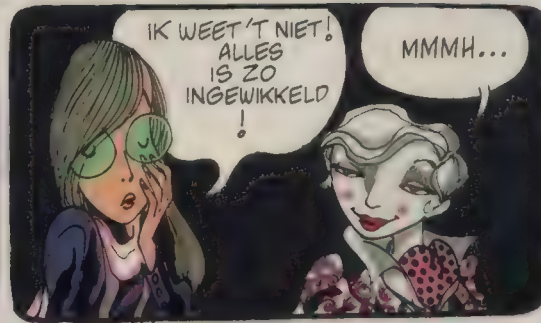
...nog 7 verdiepingen!... 13 sprongen... Ik heb geen moed meer...

...er is geen uitgang...

wordt vervolgd

GESCHIEDENIS VAN DE RADIO

● hoofdstuk 1 : de voorgeschiedenis

● tekst : décibel ● illustratie : cossu

WE HEBBEN HET
VERMOEDEN DAT ER
SINDS DE TAMTAM AL
HEEL WAT VERANDERD
IS...

Leven zonder radio !
Geen mens die zich dit
vandaag kan voorstellen.
Want, heb je al eens
nagegaan wat er zou
gebeuren, wanneer er
plots geen radio meer
zou zijn ? Je moet niet
eens een helderziende
zijn, om je voor te stellen
dat dit uitloopt op een
onvoorstelbare chaos.

Want de radio, dat is
niet alleen jouw
transistor, waarmee je
naar je favoriete vrije
zenders luistert, radio is
ook de kommunikatie in
de luchtvaart, het
doorgeven van soms
levensbelangrijke
informatie, radio is een
belangrijk onderdeel
voor de toekomst van de
menschheid.

Voorbeeldje : naar het
schijnt zouden de
Russen op zoek zijn naar
een middel om in de
atmosfeer een bom tot
ontploffing te brengen.
Bedoeling is om
gedurende een min of
meer korte periode de
electro-magnetische
golven te storen. Gevolg
daarvan is dat op aarde
alle radioverbindingen
totaal in de war geraten,
wat dan weer een totale
ontreddeing van de
vijandelijke troepen tot
gevolg heeft. Zo zie je
maar. De radio speelt
dus een zeer belangrijk
rol. DECIBEL zal in een
serie over vier weken de
geschiedenis van de
radio doorlichten. En
daarna volgen nog
bijdragen over de
platenindustrie en de
televisie.

Je zal je waarschijnlijk wel eens de vraag gesteld hebben hoe de mensen over grote afstanden met elkaar in contact konden komen, voor de radio er was. We moeten evenwel onmiddellijk wijzen op het feit dat de noden toen kleiner waren dan dit nu het geval is. Maar toch... Men is op zoek gegaan naar middelen om zo vlug mogelijk informatie door te geven en te ontvangen. Vooral in oorlogstijd. Omdat men dan de mogelijkheid moest hebben om na een actie onmiddellijk gegevens door te spelen en nieuwe instructies te ontvangen. Het leger krijgt voor dit probleem als oplossing de radio. Gelukkig heeft men deze uitvinding ook voor andere doeleinden beschikbaar gesteld.

rooksignalen

De Romeinen hadden boodschappers, onmisbare hulptroepen, die instonden voor het doorgeven van de brieven en orders. Ook het gebruik van duiven, om boodschappen over te vliegen naar ver afgelegen posten, was hun bekend. En het doorseinen van informatie via rooksignalen komt ook voor bij hen. Net zoals bij de Indianen. Er is niets nieuws onder de zon. Die methode liet trouwens toe de verplaatsingen te volgen. Overdag rookpluimen, 's nachts fakkels of vuurtorens. Deze methode heeft men lang toegepast. Zo kon men in 451 de nederlaag van Atila vernemen via de seinen vanop vuurtorens. Vandaag de dag kennen we in Rome nog het gebruik van witte of zwarte rook om de wereld te laten weten of er al dan niet een nieuwe paus is verkozen.

de tamtam als voorvader

De bewoners van Afrika waren de eerste die een middel op punt stelden, om met geluiden een bericht door te geven over een lange afstand: de tamtam. Dit was nu een geschikt middel om boodschappen

door te geven. Een bericht dat in de lucht ging, werd onmiddellijk gehoord en indien nodig beantwoord. Het ging van dorp tot dorp.

In Europa kunnen we stellen dat de kerkklokken een min of meer gelijkwaardige functie hadden. Zij het meer op lokaal vlak. Klokken hebben steeds bepaalde boodschappen uitgezonden, waarvan de betekenis door iedereen gekend was: het kleppen van het Angelus, het luiden der klokken voor de eredienst, het vrolijk klokkenspel ter gelegenheid van een feest...

de telegraaf van Chappe

Op het einde van de zeventiende eeuw, heeft de Fransman **Claude Chappe** een eerste semafoorketen gebouwd. Hijzelf noemde het "télégraphe". Het toestel werkte bevredigend. Oordeel zelf maar. In 1793 werd het eerste bericht via deze telegraaf doorgegeven. Het ging om de mededeling over de overwinning op de Oostenrijkers. In 1794, een jaar later dus, was men in staat om via een dergelijke keten met 22 tussenstations, in twee minuten, het eerste bericht van Rijsel naar Parijs door te zenden. Er bestaan ook heel wat middelen van optische communicatie, denken we maar aan een semafoor bij de marine en de nachttelegraaf (het vormen van figuren met behulp van lantaarns).

electriciteit

Op het einde van de 17e eeuw gaat iedereen zich interesseren voor dat vreemde fenomeen, dat iedereen wel in huis wil halen: electriciteit.

Alle geleerden uit de 18e en de 19e eeuw proberen zoveel mogelijk elementen van de electriciteit in te palmen. Welke muse heeft ooit zoveel poëten geïnspireerd? Franklin, Volta, Galvani, Ampère, Ohm, Watt, Oersted... ze hebben allemaal hun

steentje bijgedragen tot de verbetering van de communicatie op lange afstand...

de elektrische telegraaf

In 1832 slaagt Samuel Morse erin om de eerste elektrische telegraaf te maken. Met een toestelletje kan hij impulsen via een metalen draad doorsturen. Die impulsen worden op de plaats van bestemming omgezet in een code van punten en streepjes die op een papieren rolletje worden genoteerd. Een lange impuls geeft een streep; een korte impuls is goed voor een punt. Met deze twee tekens maakt Morse een alfabet dat zijn naam draagt. Daar Morse een Amerikaan was, is het ook niet verwonderlijk dat de eerste telegraaflijn tot stand kwam tussen Washington en Baltimore. Die lijn werd plechtig ingehuldigd op 1 januari 1845. Bijna twaalf jaar later komt de eerste transatlantische kabelverbinding tot stand. Ondertussen heeft de Brit Hughes een middel gevonden om de morsetekens te ontcijferen. Vanaf 1855 kan men een boodschap in schrift doorsturen. De telegram is geboren.

de telefoon

In Amerika vraagt Graham Bell op 14 februari 1876 een octrooi aan voor een "Improvement in telegraphy". Sinds 1700 wist men dat het geluid een vibratie van de lucht is. Reeds in 1667 wist een zekere meneer Hooke de mensen te vermaken met een soort telefoon met een draadje (wat de kinderen ook nu nog doen — 2 bussen verbonden met een fijne draad). Maar Bell bewijst dat men dank zij de electriciteit, in staat is om via een metaaldraad, klankimpulsen door te geven. Dank zij de "draad" is het mogelijk om zonder problemen met iemand van de andere kant van de wereld te praten.

Uit in

eigen

land

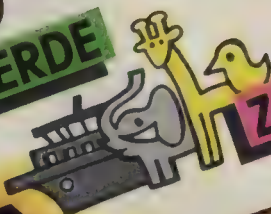
planta

BOUDEWIJNPARK

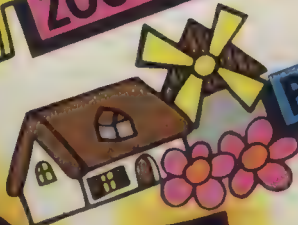

BELLEWAERDE

ZOO ANTWERPEN + FLANDRIA

BOKRIJK

HAN-SUR-LESSE

Verzamel
de PLANTA PUNTEN

SPAAR-
WEDSTRIJD

50.000 GRATIS TOEGANGSKAARTEN

(voor kinderen onder de 14 jaar)

ZOO+FLANDRIA (ANTWERPEN)

Bezoek aan de dierentuin, de mooiste van Europa, met aansluitend een havenrondvaart.

Bellewaerde (IÉPER)

Een prachtig attractiepark met wilde dieren in vrijheid, per boot het jungle-avontuur in, vele attracties in de cowboy-city, een grote speeltuin.

BOKRIJK (GENK)

Openluchtmuseum, sport- en speelmogelijkheden, arboretum, rosarium, dierenpark en ongerepte natuur.

HAN-SUR-LESSE

Bezoek aan de beroemde grotten en het natuurreservaat voor wilde dieren (met bisons, oerossen, rendieren, steenbokken en nog veel meer).

BOUDEWIJNPARK (BRUGGE)

Het befaamde Dolfinarium, de olympische ijsbaan, de vele attracties voor de kinderen en de astronomische Heirmanklok.

HOE DOE JE MEE?

- 1 Verzamel 12 Planta-punten. Kleef ze op het deelnemingsformulier.
- 2 Beantwoord de twee vragen.
- 3 Vermeld welk toeristisch centrum je het liefst zou willen bezoeken. Geef ook je tweede keuze op, voor het geval het beschikbaar aantal toegangskaarten uitgeput zou zijn.
- 4 Stuur alles op naar PLANTA, PB 120, 1060 BRUSSEL 31, met daarbij een aan jezelf geadresseerde open briefomslag met een postzegel van 10 F
- 5 Stuur je antwoorden en spaarpunten op voor 3 september 1982. Antwoord snel: het aanbod is maar geldig zo lang de voorraad van 50.000 toegangskaarten strekt.
- 6 Als je de twee vragen goed hebt beantwoord, dan win je een gratis toegangskaat voor de bestemming van je keuze voor een kind onder de 14 jaar, vergezeld van één betalende volwassene.

Deelnameformulier

VRAAG 1:

Geef aan waar precies elk van de 5 toeristische centra op deze kaart van België liggen. Schrijf de nummers in het juiste cirkeltje.

1. BOUDEWIJNPARK
2. ZOO + FLANDRIA ANTWERPEN
3. HAN-SUR-LESSE
4. BELLEWAERDE
5. BOKRIJK

Als ik win wil ik het liefst een gratis toegangskaat

voor _____

Anders een kaart voor _____

VRAAG 2:

gesteld door het Commissariaat Generaal voor Toerisme.

"Hoeveel kilometer legt een auto af die, langs de kortste weg, het volgende traject rijdt: Zoo van Antwerpen - Museum van Bokrijk - Grotten van Han-sur-Lesse - Park van Bellewaerde - Boudewijnpark Brugge - Zoo van Antwerpen?"

☐ 643 Km ☐ 668 Km ☐ 693 Km ☐ 718 Km ☐ 743 Km

(zet een kruisje voor het juiste antwoord)

NAAM _____

Voornaam _____

Adres _____

Postnummer _____

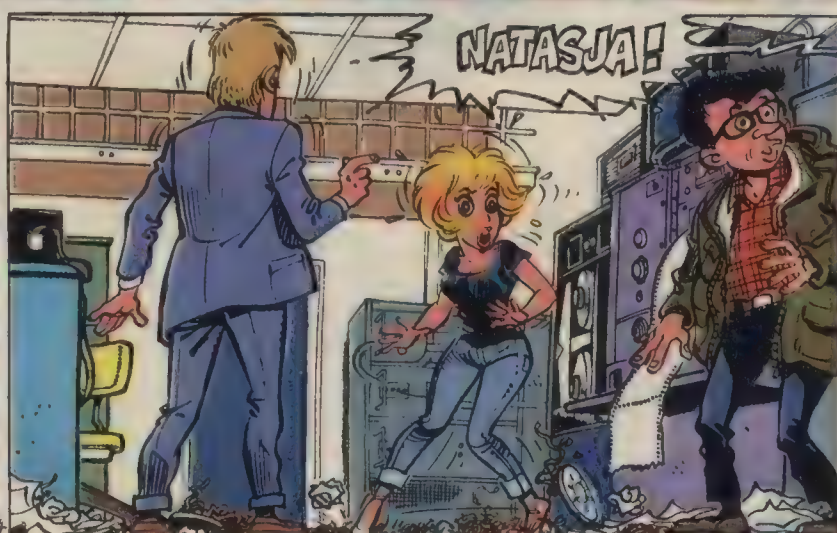
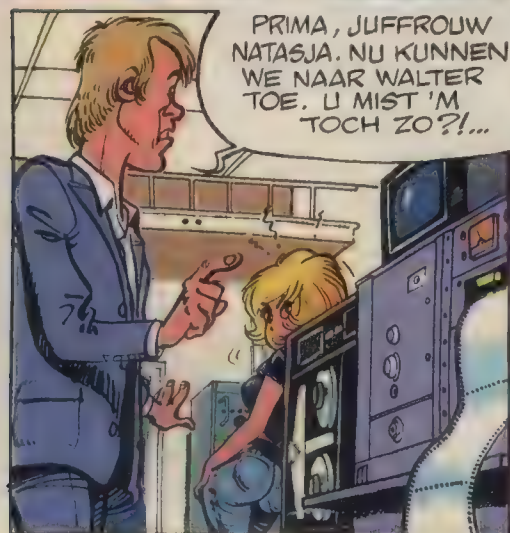
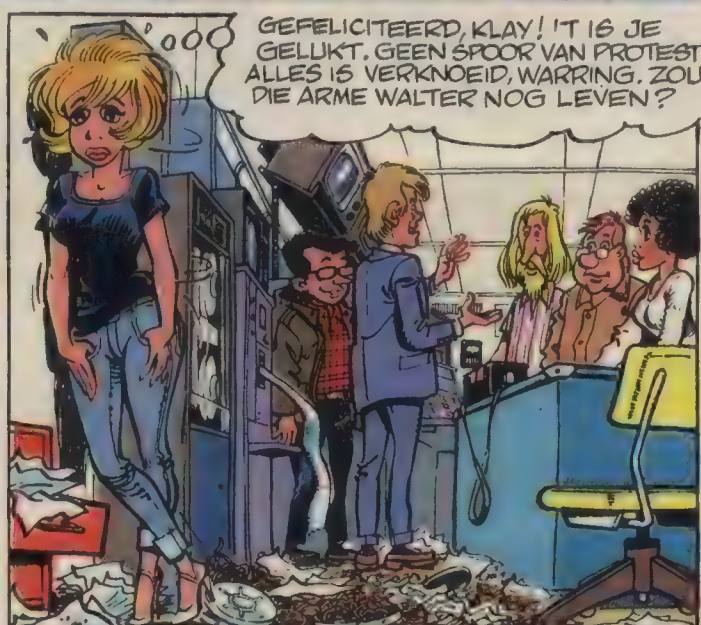
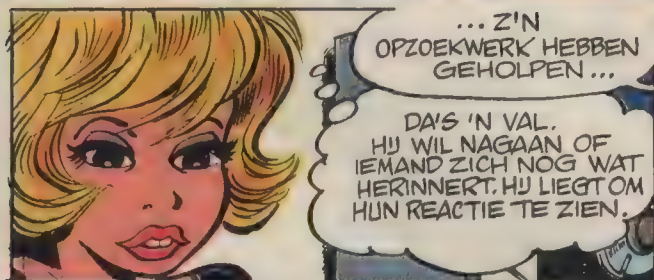
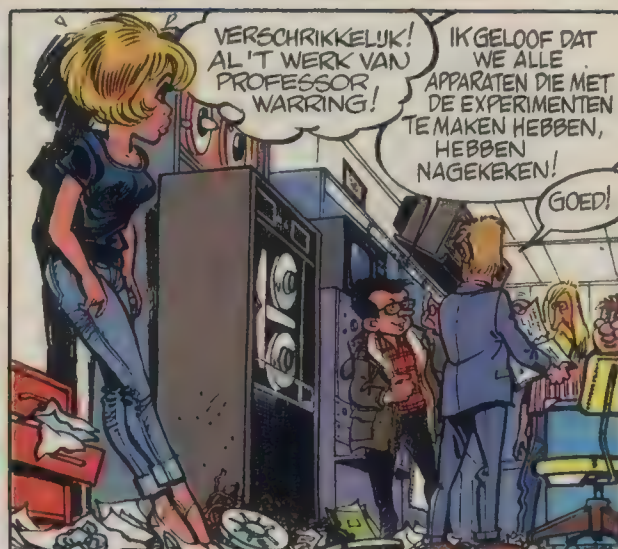
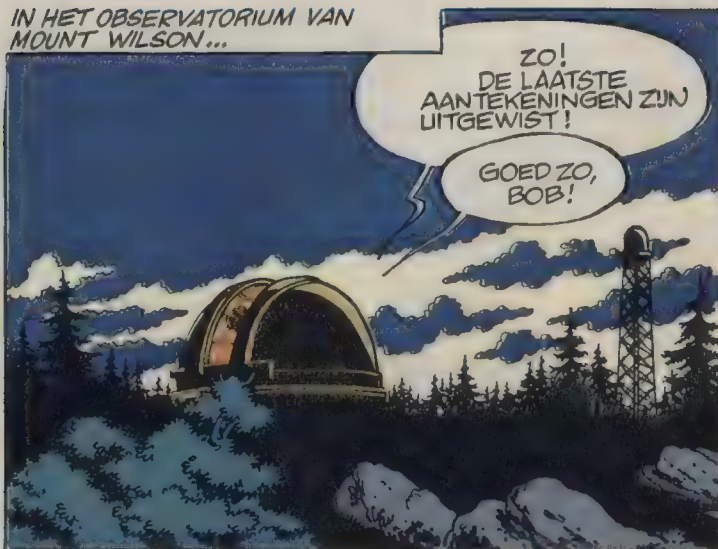
PLAK HIER 12 PUNTEN

planta

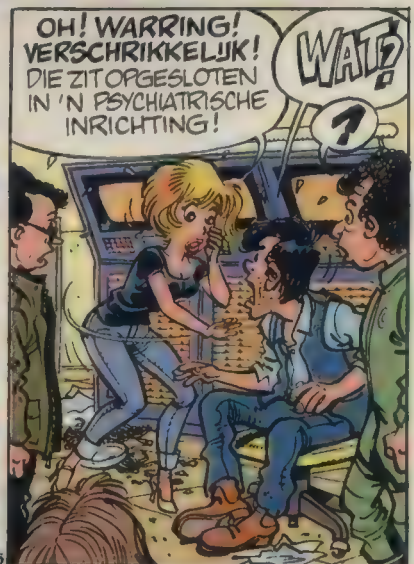
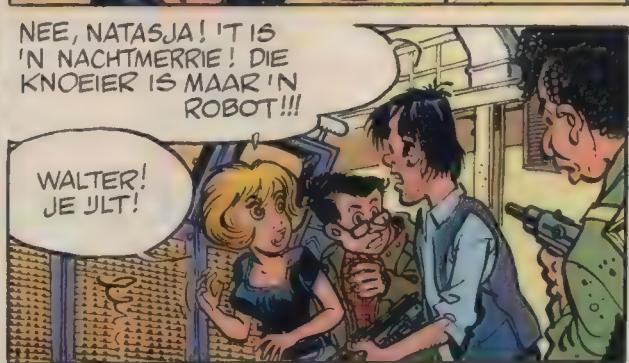
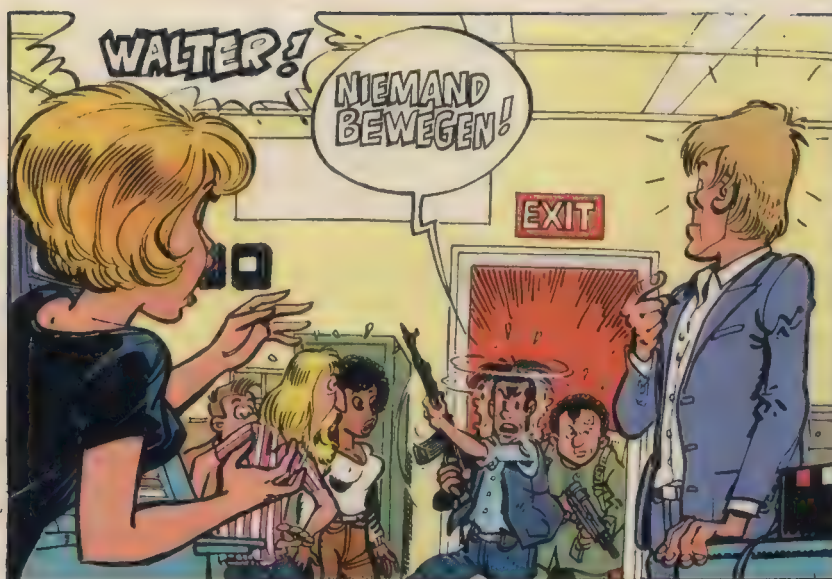

IN HET OBSERVATORIUM VAN MOUNT WILSON...

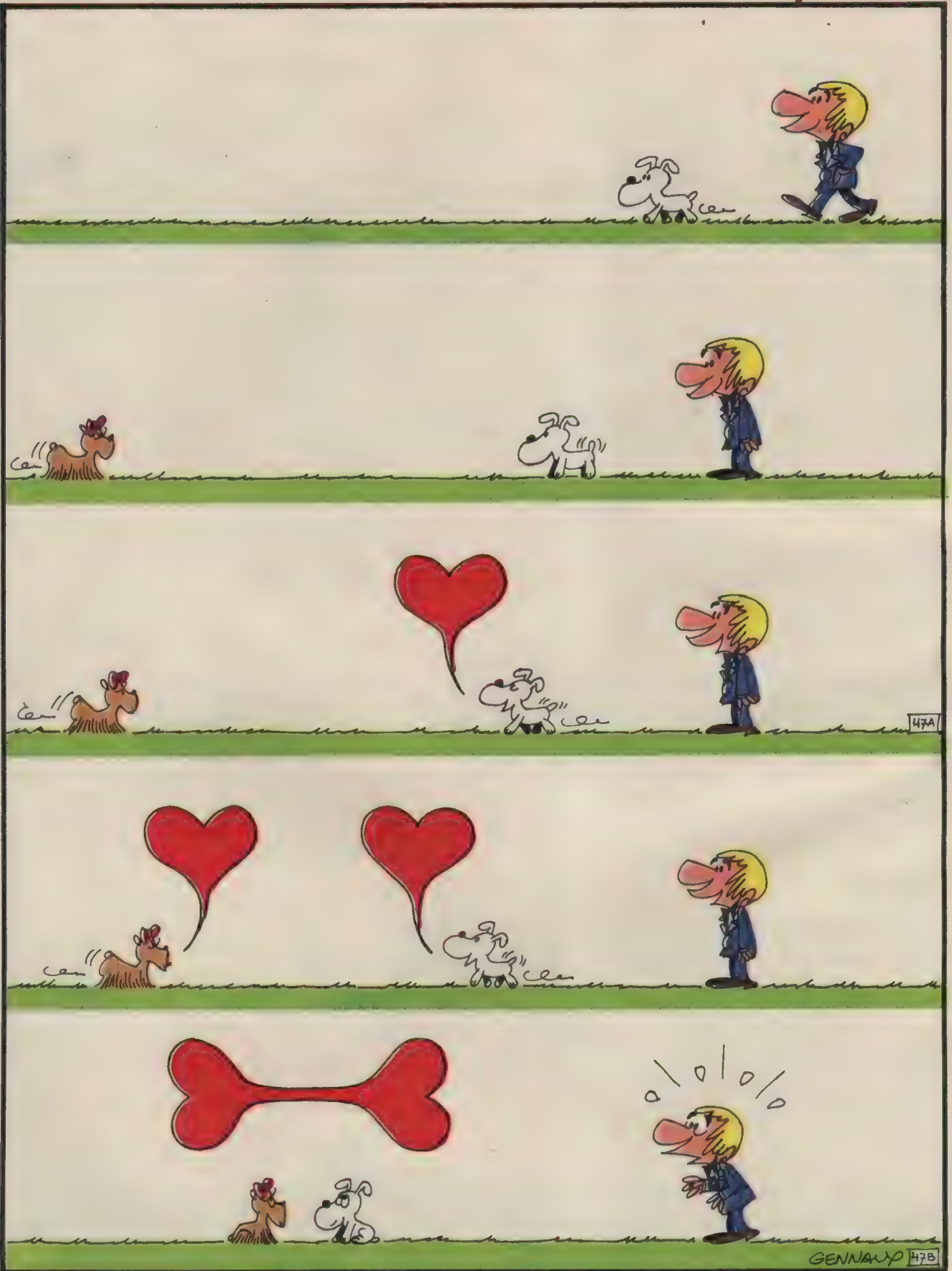
wordt vervolgd

DE BALLONNENPRATER

GENNAU

Robbedoes is een weekblad van de Uitgeverij Jean Dupuis, N.V., en wordt gedrukt in België.

Redaktie en administratie :

Voor België : Livornostraat 97, 1050 Brussel.

Voor Nederland : Industriestraat 13, 6135 KE Sittard.

ABONNEMENTEN OP ROBBEDOES

België : 1 jaar : 1.300 F ; 6 maanden : 650 F ; 3 maanden : 325 F - P.R. nummer 000-0362159-58 van de Uitgeverij Jean Dupuis, N.V., Livornostraat 97, 1050 Brussel.

Groot-Hertogdom Luxemburg : 1 jaar : 1.340 F ; 6 maanden : 670 F ; 3 maanden : 335 F.

Nederland : 1 jaar : fl. 69,20 ; 6 maanden : fl. 34,60 ; 3 maanden : fl. 17,30 - Gironummer 211714 van de Uitgeverij Dupuis, N.V., Industriestraat 13, 6135 KE Sittard.

Overige landen : 1 jaar : 1.965 F ; 6 maanden : 984 F ; 3 maanden : 492 F - P.R. 000-0362159-58 van de Uitgeverij Jean Dupuis, N.V., Livornostraat 97, 1050 Brussel.

Een abonnement begint te lopen met het eerste nummer van de maand die volgt op de betaling, tenzij de abonnee dit uitdrukkelijk anders wenst.

Dit exemplaar mag niet zonder toelating van de uitgever in huur gegeven of in een leesportefeuille opgenomen worden.

BEELDEN UIT DE WERELDGESCHIEDENIS 7

DE ZWAARDVECHTER MET HET MASKER

De eerste kristenen doorworstelen moeilijke tijden. Ingenaaid album nr. 7

DUPUIS

Waar de sterre bleef stille staan...

NEBRASKA

ontdekkingsreizigers stukken van dit prairiegebied beschreven. De zwervende Indiaanse stammen moeten steeds meer hun grond afstaan aan de opdringende kolonisten, die eerst langs de rivier de Platte verder naar het westen trokken, dan langzamerhand ontdekten dat Nebraska een vruchtbaar en bewoonbaar land was. Van 1700 tot 1803 behoorde het tot Frans Louisiana; in 1876 volgde de uiteindelijke pacificatie der weerspannige Indianen. In 1854 werd het gebied

Voor de blanken hier voet aan de grond zetten, is Nebraska zowat het thuisland van de PAWNEE, PONCA, OMAHA, OTO-MISSOURI en CHEYENNE Indianen. De naam Nebraska komt trouwens van het Oto Indiaanse "ni-bthaska" wat zoveel wil zeggen als "de Rivier van de uitgestrekte vlakte". Reeds in de 16de en 17de eeuw was Nebraska door Franse pelsjagers bewoond en hebben Spaanse en Franse

tot territorium verklaard door de beroemde Kansas-Nebraska wet. In Nebraska is lange tijd een scherpe tegenstelling blijven bestaan tussen het gebied ten noorden en dat ten zuiden van de rivier de Platte. In 1867 werd Nebraska erkend als staat van de Unie.

Oppervlakte : 200.018 km²
- Bevolking : 1.483.791 inwoners
- Bevolkingsdichtheid : 7 inw/km²
- Hoofdstad : Lincoln
- Davies : Gelijk voor de wet
- Hymne : Beautiful Nebraska
- Boom : de Cottonwood
- Bloem : Goldenrod
- Vogel : Western Meadowlark
- Info : Nebraska Game and Parks Commission - P.O. Box 30370 - Lincoln - Nebraska 68503.

MIJN VRIEND YAHU.

TEKST EN TEKENINGEN: *Wasterlain*

SARAH SPITS

DE GROENE DRAAK

Wasterlain KLEUREN: VITTORIO

VOLGENDE WEEK:

DE GRENSZONE

VIRGINAAL

WAT 'N WOORD IS ME DAT?

Een woord waar muziek in zit. Een **virginaal** is een **toetsinstrument** dat evenals het spinet beschouwd kan worden als de vroegste en eenvoudigste vorm van het klavecimbel. Het heeft een éénkorige besnaring die parallel met het toetsenbord ligt, meestal **langwerpig-rechthoekig** van vorm is en op tafel kan worden geplaatst. Of op een vierbenig onderstel wordt gebouwd.

De naam virginal werd in Engeland lange tijd gebruikt voor alle getokkelde instrumenten van het spinet- of klavecimbeltype. Er waren Engelse componisten die in de tweede helft van de 16e en begin 17e eeuw de eerste zelfstandige klaviermuziek

schreven. De composities bestonden uit variaties op liederen en dansen. Belangrijke virginalisten zijn o.a. **Thomas Tallis, William Byrd**.

De naam **spinet** kwam reeds in dit stukje voor. Ook dat is een toetsinstrument dat in de categorie van virginaal en klavecimbel thuishoort. Het onderscheid tussen virginaal en spinet is niet zo duidelijk. Het werd gebouwd in **driehoekige vleugelvorm**, maar er bestaan ook **vijf- en zeshoekige** spinetten. Het was in gebruik vanaf de tweede helft van de 17e eeuw tot einde 18e eeuw. Toen werd het verdrongen door het klavecimbel. De hernieuwde belangstelling voor een stijlgetrouwe uitvoering van oude

muziek heeft er in de 20ste eeuw toe geleid dat er

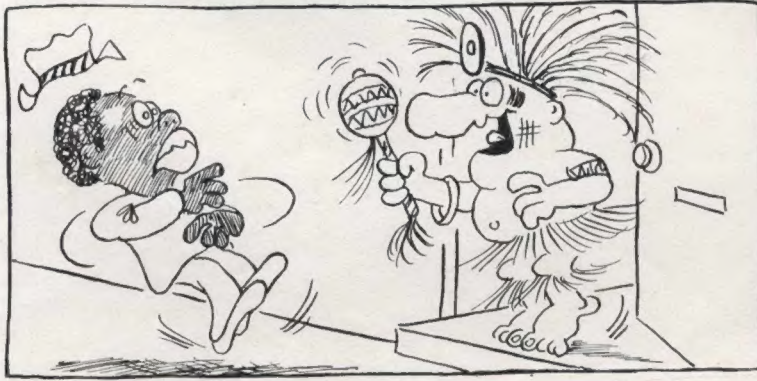
weer spinetten worden gebouwd.

Derde in de rij en wellicht de belangrijkste van de voorlopers van de piano, het **klavecimbel** stamt uit Italië, waar het zich omstreeks einde 14e en begin 15e eeuw ontwikkelde. In de 17e eeuw hebben de **Zuidelijke Nederlanden** grote invloed uitgeoefend op de klavecimbelbouw en in Europa grote vermaardheid gekregen. Vooral **Antwerpen** was een centrum van beroemde bouwers. Bij de hedendaagse uitvoeringen van oude muziek wordt dan ook meestal gebruik gemaakt van nieuwe klavecimbels die dan weer **reconstructies** (met verbeteringen) van oude instrumenten zijn.

JAN PECH

CRAM

GERMAN EN WIJ...

FJANNIN.

